

Helyi Esélyegyenlőségi Program FELÜLVIZSGÁLATA

Hárskút Község Önkormányzata

Hárskút, 2016. november 16.

Készítette: Bachstetter Kálmánné
igazgatási főmunkatárs

A módosítások kék színnel vannak jelölve!

Tartalom

Bevezetés.....	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja	8
A HEP helyzetelemző részének célja.....	8
A HEP IT célja.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	68
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	75
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	78
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	79
1. A HEP IT részletei	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	90
3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez	90
3. Megvalósítás	95
Nyilvánosság	97
Érvényesülés, módosítás	98
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Hárskút Község Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földrajzi elhelyezkedése, fekvése

Hárskút község a Közép-Dunántúli régióhoz, Veszprém megyéhez és a Veszprémi Statisztikai Kistérséghez tartozik. Hárskút a Bakony hegység és egyben a Dunántúl legmagasabban fekvő települése, tengerszint feletti magassága 499,5 m. Veszprémtől 18 km-re, Zircről 12 km-re van közúton. Vasút nem érinti a települést, a legközelebbi vasútállomás Márkón van, tömegközlekedési kapcsolatait az autóbuszjáratok biztosítják. Személygépkocsival Márkón át a 8-as fő közlekedési útról, Zircről és Pápa felől Lókút érintésével szép vonalvezetésű, kicsit meredek úton érheti el a látogató. Havas, jeges időben a megközelítés a 8-as út felől ajánlott.

Hárskút környékén honos növényfaj a medvefűl- vagy cifra kankalin (*Primula auricula* ssp. *hungarica*), amely Magyarországon már csak néhány helyen található meg. 1929-ben fedezte fel Rédl Dezső, ezt a különleges fajt Hárskút határában, mely csak a hidegebb, északi sziklás lejtőn marad meg, pár száz töből álló kolóniája védett. Az erdők, mezők rengeteg ehető gombát nevelnek március végétől a kemény fagyok beálltaig, pl. óriás pöfeteg, sárga róka-gomba, őz láb gomba és tucatnyi csiperkefaj nyújthat élményt a hozzáértő turistáknak. Jellegzetes madár erre az egerészölyv, mely az út menti bokrok, szalmabálák tetején mozdulatlanul ülve, vagy nagy magasságban körözve figyel az ideérkezőt. A község környékén számos karsztforrás található, melyek a szomszédos településeket (Lókút, Pénzesgyőr, Akli) is ellátja kiváló minőségű vízzel. Több barlangot is felfedezhet az ide látogató (Rendkő barlang, Borzás hegyi barlang). A környék természeti adottságai révén lehetőséget biztosít sportolásra, a szabadidő hasznos eltöltésére, a növény- és állatvilág megismerésére. Életének utolsó éveit hárskúti magányában töltötte Szemere László kiváló mikológus (gombaszakértő), nevét a Községi Könyvtár és Művelődési Ház falán emléktábla őrzi.

Története

Hárskút település 1956. július 1-jén egyesült az addig külön közigazgatáshoz tartozó Hárságy és Gyertyánkút (németül Weißbuchenbrunn) pusztákból. A világon nem sok példa akad arra, hogy a látszólag teljesen egységes település egy láthatatlan vonal mentén elválasztva, mégis kettő. Hárságy Szentgál községhez, Gyertyánkút Lókút községhez tartozott.

¹

A falu lélekszáma az 1948. évi kitelepítések előtt – a kiterjedt tanyavilág népességével együtt – 800-850 fő volt. A kitelepítések, illetve az 1960-as évek politikája a tanyavilágot teljesen felszámolta. Hárskútra 1959-ben indítottak menetrendszerű autóbuszjáratot a megyeszékhelyről. A következő nagy esemény 1962-ben következett be, amikor bevezették a villanyt a faluba. Az 1960-as években meginduló országos fellendülés a településen is jelentkezett. A javuló jövedelmi viszonyok megengedték sok új ház építését, vagy a régiak átépítését.

A település 1968-ban Herend község társközsége lett, viselve annak minden következményét. A településen megszűnt a Polgármesteri Hivatal, sajnos fejlesztésre egyre kevesebb forrás jutott, a település infrastruktúrája (utak, járdák, orvosi rendelő, művelődési ház, óvoda stb.) az 1990-es évekre teljesen leamortizálódott. Az általános iskola felső tagozaton tanuló diákok oktatása megszűnt a helyi általános iskolában. További népességcsökkenést okozott a 70-es évek negatív lakásépítési támogatási rendszere. A munkahely és a jobb megélhetés reményében a fiatalabbak a város adta lehetőségekben keresték a boldogulást.

A faluban két kisebb vegyesbolt nyújt vásárlási lehetőséget (elsősorban élelmiszer) a lakosok számára, azonban a kedvezőbb ár fekvés miatt gyakran vásárolnak az emberek Veszprémben a nagyobb üzletláncok áruházaiiban.

A településen egy Postahivatal működik, így az embereknek nem kell elutazni, ügyeiket helyben intézhetik.

A település nevezetességei:

- Római katolikus templom,
- Emlékművek a kitelepítettek emlékére (Iskola előtt, Templom előtt),
- Szemere László emléktábla.

Hárskút Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2005-ben kihirdetett rendeletével alkotta meg a település jelképeit, a címet és zászlót.

A település belterülete 87 ha, külterülete 3358 ha.

Az Önkormányzat intézményei: a Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda, illetve a Községi Könyvtár és Művelődési Ház.

Gazdasági élet

A rendszerváltás utáni években megszűnt a Termelőszövetkezet, sokan kénytelenek voltak önálló megélhetés után nézni, elsősorban a kisiparban és veszprémi, herendi nagyvállalatoknál. A munkavállalók többségének végzettsége szakmunkás, a közép-, ill. a felsőfokú végzettség elsősorban a fiatalok iskolázottságának emelkedésével terjed. A falu lakosságának nagy része a rendszerváltás előtt a megyeszékhely, Veszprém nagy gyáraiban talált munkát (pl. Bakony Művek, VÁÉV), sokan dolgoztak a Herendi Porcelángyárban is. A környező falvak termelőszövetkezeteinek egyesülése után a Márkó székhellyel működő Herend Vidéke Mezőgazdasági Termelőszövetkezet is számos helybelinek adott munkát növénytermesztési és az állattenyésztési ágazataiban.

Jelenleg is legtöbben a közeli megyeszékhelyen, Veszprémben, illetve a herendi Porcelángyárban dolgoznak.

Hárskúton egy-két nagyobb vállalkozás (asztalosipari tevékenységet folytató cégek, mezőgazdasági tevékenységet folytató cég stb.) működik, ahol igyekeznek a helybeli munkaerőket foglalkoztatni, többen egyéni vállalkozóként tevékenykednek. A munkanélküliek nagy része az országos, illetve helyi közfoglalkoztatás keretei között talál munkát, kevés azok száma, akik egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni.

A faluban egyre többen foglalkoznak mezőgazdasági tevékenységgel. Két mezőgazdasági vállalkozó foglalkozik ló, kecske, juhtartással, a sertéstartók száma sem számottevő. Az utóbbi években megnőtt azoknak a háztartásoknak a száma, ahol a kiskertben a család szükségleteit kielégítő zöldség és gyümölcs termesztés folyik. A település mezőgazdasági jellegű, ebből kifolyólag is korlátozottak a munka és egyéb lehetőségek, továbbá a közeli városok és környékük sem biztosítanak megfelelő lehetőségeket az emberek számára.

Közép-és felsőfokú intézményellátás tekintetében Veszprém város a meghatározó és a természetes kapcsolat.

A kistelepülést az elnéptelenedés veszélye fenyegeti, a lakosság szociális helyzete romlik. Az önkormányzattól fokozott figyelmet igényel a szociális problémák kezelése. Hárskúton magas az idős lakosok száma, előregedő településről beszélhetünk.

Az új képviselő-testület és polgármester nagy lendülettel fogott az elmaradt fejlesztések pótlásához: felújították a kultúrházat, a régi tanácsolháza és óvoda együtttest, új út épült Lókúttal közösen Óbányáig, így megszűnt „zsákutca” település mivoltunk. Elkezdődött a csatornahálózat és a szennyvíztisztító telep építése.

1971-re elkészült a kistérségi vízmű és minden házban folyhatott a tiszta víz.

1988-ban nyílt lehetőség a telefonhálózathoz való csatlakozásra, így 50 telefon szólalhatott meg a faluban az országos hálózathoz kapcsolódva.

Hárskút község 1991. január 1. napjától lett közigazgatásilag önálló település az újonnan megválasztott képviselő-testület első döntése alapján.

1996-ra befejeződött a falu teljes telefonhálózatának kiépítése, ingatlanonként két vonallal.

2003. november 15-én lobban fel első alkalommal a gázláng a településen, igénybe vehette a lakosság a korszerűbb fűtési technológiát.

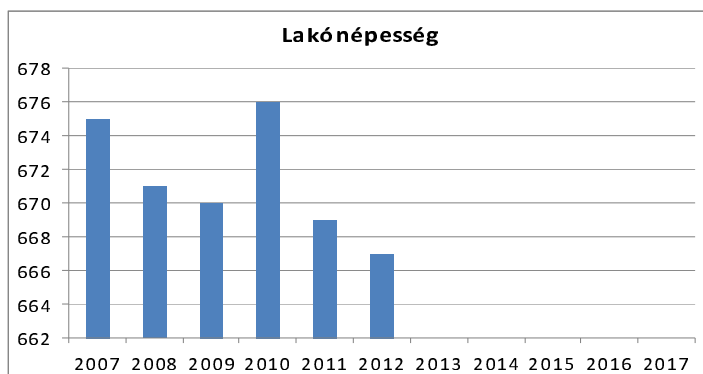
A település teljes belterületén a kábeltévé, illetve az internet elérhetőség biztosított az igénybe vevők részére.

A település demográfiai helyzete

1. számú táblázat -

Lakónépesség száma az év végén

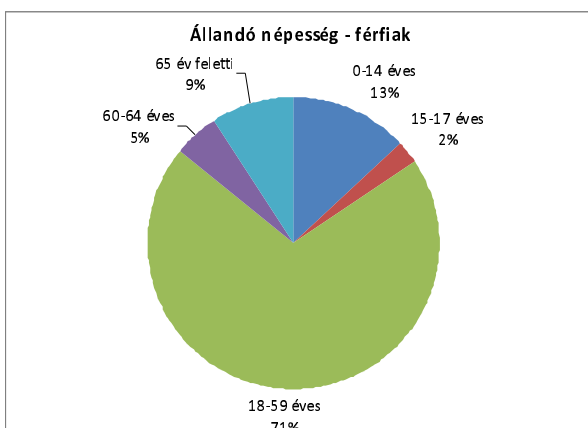
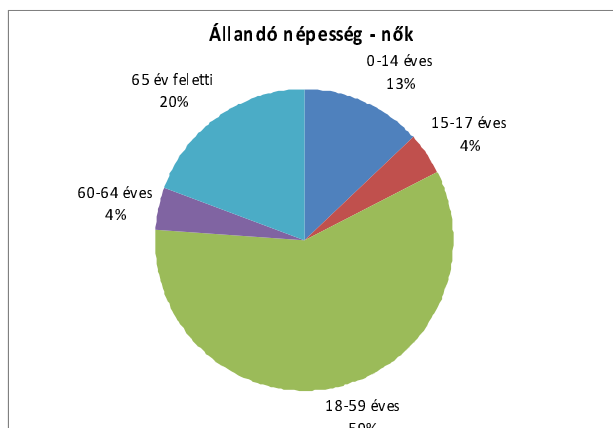
Év	Fő	Változás
2007	675	
2008	671	99%
2009	670	100%
2010	676	101%
2011	669	99%
2012	667	100%

2. számú táblázat - Állandó népesség

Kor	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	338	329	667	51%	49%
0-2 évesek					
0-14 éves	42	43	85	49%	51%
15-17 éves	14	8	22	64%	36%
18-59 éves	189	231	420	45%	55%
60-64 éves	14	17	31	45%	55%
65 év feletti	63	30	93	68%	32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

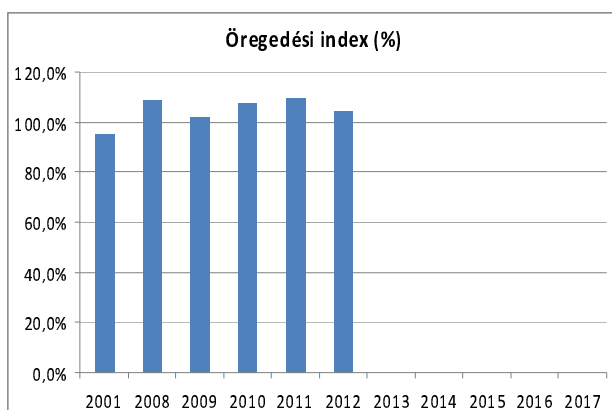
Hárskúton 2012. január 1-jén 667 fő volt a lakónépesség száma. A község lakosságszáma a vizsgált időszakban csökkenő tendenciát mutat.

A település állandó népesség számából kitűnik, hogy a nők és a férfiak aránya a korosztályokra tekintet nélkül majdnem fele-fele arányban van. 65 éves korig a férfiak aránya nagyobb. A 65 év feletti korosztályban a nők aránya 11 %-kal meghaladja a férfiakét, ami sajnos az országos tendenciával megegyező, a férfiak várható élettartama országosan jóval alacsonyabb, mint a nőké.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	99	104	95,2%
2008	98	90	108,9%
2009	93	91	102,2%
2010	93	86	108,1%
2011	93	85	109,4%
2012	89	85	104,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

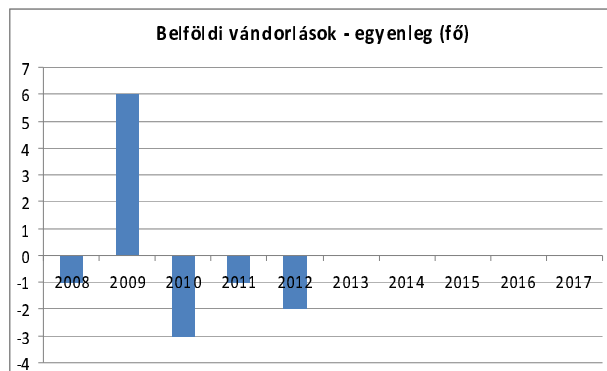

A település öregedési indexe mutatja, hogy a település elöregedő. Az esélyegyenlőség szempontjából azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az idősök fokozott ellátására, segítségére van és lesz szükség a jövőben.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	12	13	-1
2009	19	13	6
2010	13	16	-3
2011	13	14	-1
2012	10	12	-2

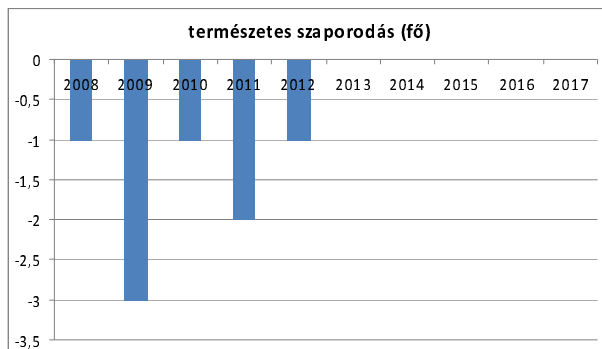
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlási mutató szerint a település vonzerője többnyire negatív előjelet mutat, tehát az elvándorlás a jellemző. Ez azért is aggasztó, mert a falu minden szempontból élhető település, kivéve a helyben található munkahelyek számát. Továbbá az utazási nehézségek miatt hátrányos helyzetben vannak az itt élők. Amennyiben a lakosság, főleg a fiatalok számára a munkához való hozzáférés megoldódna, a helyben maradás sem jelentene gondot számukra.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	4	5	-1
2009	2	5	-3
2010	10	11	-1
2011	2	4	-2
2012	3	4	-1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás szintén negatív előjelű a vizsgált időszakban, ami azt jelenti, hogy az élve születések száma kevesebb volt, mint az elhalálozások száma. Ez annak is bizonyítéka, hogy a falu elöregedő, így a gyermekek és fiatalok mellett egyre több esetben kell figyelni a főleg egyedül élő, magukra maradt idős emberekre. A község jelenlegi demográfiai helyzete az ország többi kistérségét alapul véve jellemzőnek mondható: viszonylag sok a nyugdíjas és kevés gyerek születik, a természetes fogyást némileg ellensúlyozzák a be-, illetve visszaköltözők.

Értékeink, küldetésünk

Hárskút Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat. Biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját.

A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél és feladat-meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy Hárskút településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Hárskút település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A települési önkormányzat kötelezően ellátandó közfeladatokról Magyarország helyi önkormányzatairól szóló, 2013. január 1-jén hatályba lépett 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezik, továbbá rögzíti, hogy a települési önkormányzatoknak lehetnek önként vállalt feladataik is. Az Alaptörvény 32. cikke szabályozza a helyi önkormányzatok rendeletalkotási lehetőségét eredeti jogalkotói hatáskörben eljárva, vagy törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására.

Hárskút község Önkormányzat képviselő-testülete pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendeleteinek célja – a törvényi előírásokon túl -, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál.

A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll. A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeleteit az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján a képviselő-testület felülvizsgálja.

A képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Hárskút község Településfejlesztési Koncepciójának az a célja, hogy megfogalmazza a település jövőképét és ahhoz igazítsa fejlesztési céljait. A település jövőképe a nyitottság, az értékmegőrzés, a megújulás, melynek stratégiai céljai: a fenntartható falufejlesztés a funkciók harmóniájában, példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása. A település minden részterületen előnyben részesíti a valamilyen okból hátrányos helyzetű személyeket. Az ágazati stratégiákat átszövő, a mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyerekek érdekeit figyelembe vevő kiemelt szempont az akadálymentesség. Az egyes programok, koncepciók:

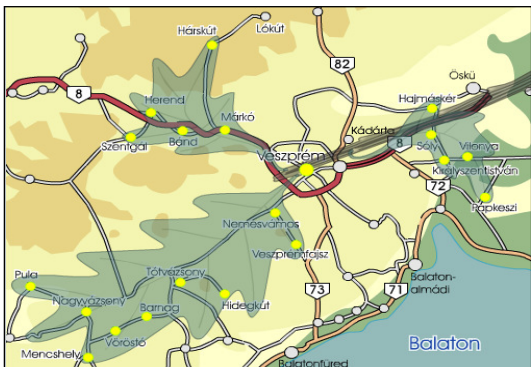
- Veszprém Kistérség Többcélú Társulása Közoktatási Intézkedési Tervével
- Hárskút község Önkormányzatának Települési Közoktatási esélyegyenlőségi programjával;
- Veszprém Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciójával;
- Veszprém Kistérség Többcélú Társulása Bűnmegelőzési Koncepciójával;
- Hárskút község Önkormányzatának 2013. évi költségvetési koncepciójával;
- Hárskút község Önkormányzat Gazdasági Programjával;
- Hárskút község Önkormányzatának Településfejlesztési Koncepciójával;
- Hárskút község Önkormányzatának Helyi Építési Szabályzatával és Szabályozási Tervével;
- Hárskút község Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatával a saját területükre vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

A hazai és uniós pályázatokon való indulás feltétele lesz a települések esélyegyenlőségi programjának megléte. Az önkormányzat a továbbiakban is szeretne az állami és uniós forrásokra pályázni a falu fejlesztésére. Ezért elhatározta, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el melyet meghatározott időközönként felülvizsgálunk.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Hárskút település az ország nyugati részén, a közép-dunántúli régióban helyezkedik el, mint a Dunántúl legmagasabban fekvő települése. Tengerszint feletti magassága 499.5 m. Veszprémtől 18 km-re, Zircről 12 km-re van közúton. A legközelebbi vasútállomás Márkó településen van. A település menetrendszerű autóbusz járatokkal, illetve egyéb közlekedési járművel közelíthető meg. Településünk a Veszprémi Többcélú Kistérségi Társulásnak, a Veszprémi Járásnak a tagja, a Veszprémi Statisztikai Kistérséghez tartozik.

Veszprémi Többcélú Kistérségi Társulás

Magyarország középső régiójában, a Közép-Dunántúlon, Veszprém megye székhelyét övező térség a veszprémi statisztikai kistérség. A térség a régió déli sávjában található a Balaton közelében. A régió két vezető városa Veszprém és Székesfehérvár, így a veszprémi kistérség nem csupán a megyeszékhelynek, hanem egy komoly régióközpontnak is helyet adó vidéke a Közép-Dunántúlnak.

A központi földrajzi elhelyezkedés, a gazdasági vezető potenciál mellett kulturális, innovációs és munkaerő-piaci szempontból is kiemelt jelentőségű és vezető szerepet játszó városról és

térségéről van szó. A veszprémi a megye 9 statisztikai kistérségének egyike. A térség 81.052 lakosa 645 km²-es területen elhelyezkedő 20 településen él. A népsűrűség viszonylag magas, 125 fő/ km², ami alapvetően a város nagyobb népsűrűségének köszönhető. (TEIR SZÁIR területi alapadatok, 2006.)

A települések közül 2 város – a megyeszékhely és Herend –, a többi község. Az átlagos településnagyság 4.052 fő, de ha Veszprémet nem tekintjük, akkor a térség központi városa nélküli átlagos településnagyság 1.190 főre csökken. A térség tehát jellegzetesen aprófalvas, egy központú vidék.

A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása három, földrajzilag jól elkülönülő településcsoportból, mikro térségből áll, melyet a kistérségi központ (Veszprém város és agglomerációja) kapcsol össze egymással.

A kistérség keleti nyúlványában Hajmáskér, Sóly, Vilonya, Királyszentistván és Papkeszi, a nyugati területein Herend, Szentgál, Hárskút, Bánd és Márkó, míg a déli oldalán Nagyvázsony, Pula, Mencshely, Vöröstó, Barnag, Tótvázsony, Hidegkút, Nemesvámos és Veszprémfajsz alkotnak többé-kevésbé szorosabb egységet.

A Veszprém Kistérség Többcélú Társulás településeinek megoszlása lakosságszámuk alapján:

100 főnél kisebb	Vöröstó
600 főnél kisebb	Barnag, Pula, Veszprémfajsz, Mencshely, Sóly, Hidegkút, Királyszentistván
1.000 főnél kisebb	Vilonya, Bánd, Hárskút
2.000 főnél kisebb	Márkó, Tótvázsony, Papkeszi, Nagyvázsony
3.000 főnél kisebb	Nemesvámos, Szentgál
5.000 főnél kisebb	Hajmáskér, Herend
	Veszprém

A kistérség három mikro térségén belül a települések csupán 5-10 km távolságra vannak egymástól. Ez a földrajzi adottság kínálja a lehetőséget az érintett települési önkormányzatok számára, hogy a hatékonyabb és gazdaságosabb feladatellátás érdekében együttműködjenek. Az együttműködés keretében az óvodás gyermekek logopédiai ellátását, a belső ellenőrzést a Veszprém Kistérség Többcélú Társulásán keresztül biztosítva vehették igénybe az Önkormányzat közigazgatási területén élők.

Veszprém Kistérség Többcélú Társulása lehetőséget biztosít a térségre kiterjedő feladat ellátási körzettel rendelkező Támogató szolgálat igénybevételére Veszprém, Herend, Hidegkút, Tótvázsony, Pula, Barnag, Vöröstó, Márkó, Nagyvázsony, Mencshely, Veszprémfajsz, Nemesvámos, Hárskút, Bánd, Vilonya, Papkeszi, Hajmáskér, Sóly, Királyszentistván és Szentgál, azaz a kistérség egész területére együttműködési megállapodás útján.

A támogató szolgálat biztosításával lehetőség nyílik a fogyatékkal élő személyek saját lakhelyén, lakókörnyezetében történő segítésére, életvitelük megkönnyítésére elsődlegesen a lakáson kívüli szolgáltatások elérésének segítésére, valamint önállóságuk megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítására. A támogató szolgálat kistérségi szintű biztosításával lehetőség nyílik az önálló életvezetés támogatására, igazodva az igénylők életkorához, fogyatékoság típusához, mértékéhez, élethelyzetéhez és képességeihez.

A Társulás lehetőséget biztosít a kistérségben, hogy a Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézményében - külön megállapodás útján - a felnőtt értelmi fogyatékosok nappali ellátásának biztosítására, Veszprém, Herend, Hidegkút, Tótvázsony, Márkó, Veszprémfajsz, Nemesvámos, Hárskút, Bánd, Papkeszi, Hajmáskér, Sóly, Királyszentistván és Szentgál települések közigazgatási területén élő lakosokra kiterjedően.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiéné problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Hárskút Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a családsegítést a Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatán (székhelye: 8440 Herend, Kossuth utca 125.) keresztül biztosítja a településen élő lakosság számára. A családsegítés igénybevétele az egyén számára térítésmentes.

A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni ellátását. Igény esetén, a Hárskúton élő számára is biztosított a herendi Szociális Alapszolgáltatási Központon keresztül a nappali ellátás igénybevétele. Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybe vételére jogosulttá válnak, mely a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési esélyegyenlőségi program a Türr István Képző és Kutató Intézet (székhelye: 1054 Budapest, Széchenyi utca 14.) képzési programja keretében szakmai kompetenciákat, módszertani ismereteket nyújtanak az önkormányzat köztisztviselőjének, mely program keretében az önkormányzati tisztviselők képesek lesznek megírni saját településük esélyegyenlőségi programját, illetve a későbbiek során irányítani annak felülvizsgálatát.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a teljesség igénye nélkül pl. a Védőnő, a Családsegítő és Gyermekegészségügyi Szolgálat Család gondozói, a Rendőrség, a Munkaügyi Központ stb. is hasznos információkkal szolgáltak.

A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal kapcsolatban. Hárskút kis lélekszámú település, ezért az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoport helyzete viszonylag jól követhető.

Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a népszámlálás, és egyéb adatgyűjtésből indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt a jelenséget értjük alatta, mikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettség- és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegezi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel függ össze.

A mélyszegénységben élők arányát fejezik ki olyan mutatók, mint az oktatási területen a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek adatai, a lakhatás területén a veszélyes, vagy komfort nélküli lakások száma, vagy a szegregátumokban élők száma.

A szegénység nem objektív, állandó fogalom. Mást jelentett szegénynek lenni száz évvel ezelőtt, s mást jelenet ma a térségünkben élőknek, mint az ország keleti határvidékén, vagy éppen más országokban.

Ez a relativitás a környezetünkben élőkhez való viszonyítás, a lehetőségektől, javaktól való megfosztottság érzése alapvetően fontos a kirekesztődés és a szegénység jelenlegi értelmezésében, ezért is kell a saját, szűkebb környezetünkben értelmezhető problémákat áttekinteni.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének fokozott romlása. Ennek következtében a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén. A Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia (2011. évi) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1.2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak. Településünkön a 2001. évi népszámlálás során nem vallotta magát senki sem romának.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a jövedelem: az az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó megszerzett vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

vagyon: az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitel szerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. § -a értelmében jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott belföldről vagy külföldről származó vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét; **rendszeres jövedelem**: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják leginkább. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Településünkön a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküliségből fakadó motiválatlansági problémák.

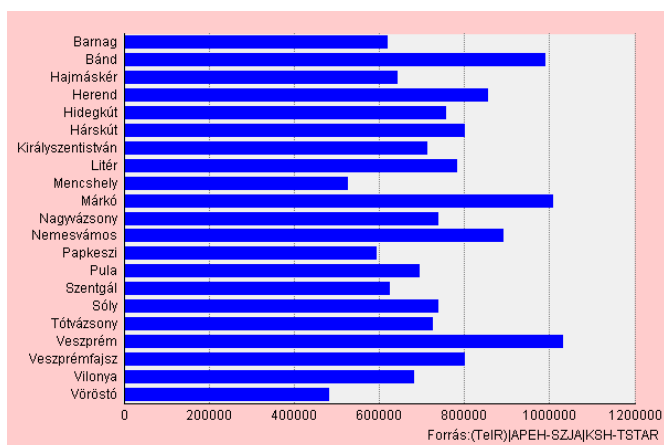
Országos szinten a hazai bruttó átlagkeresetek a versenyszférában 6,4 százalékkal nőttek, a költségvetés területén 0,5 százalékkal csökkentek 2012. év első három hónapjában.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete 219.200 forint, ezen belül a vállalkozásoknál dolgozóké 229.200 forint, a költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állóké pedig 197.700 forint volt. Veszprém megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állóknak 2012. I. negyedévében a havi átlagos bruttó átlagkeresete 181.505,-Ft volt, (168.610,-Ft) %-kal magasabb, mint a megelőző év azonos időszakában.

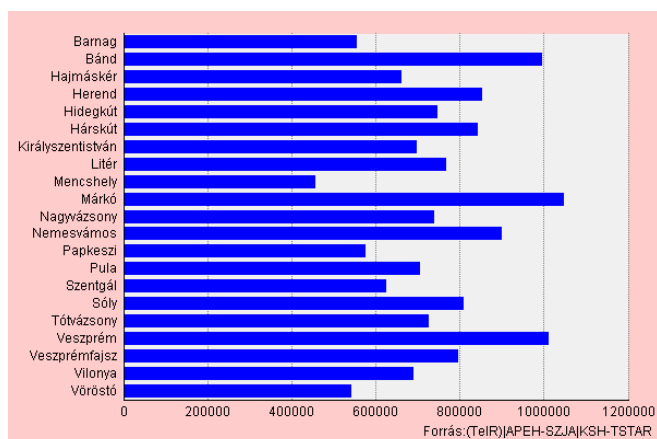
A jövedelmi adatok tekintetében a Veszprémi Kistérség településeinek adatait hasonlítottuk össze helyi adatokkal.

- Hárskúton a 2010. évi egy állandó lakosra jutó összes belföldi jövedelem összege havi 66.666,- Ft volt, ami 2011. évben 6.25 %-kal emelkedett (70.833,- Ft), mellyel a Veszprémi Kistérség településeinek jövedelmét tekintve a település maradt a 6. helyen.
- Az egy adófizetőre jutó összes belföldi jövedelem havi összege 2010-ben 116.666,- Ft volt, mellyel a kistérség települései között a 9. helyen álltunk, ez az adat 2011. évben 14,3 %-kal emelkedett (133.333,- Ft), így a kistérség települései közül a 7. helyre kerültünk. (Forrás: KSH)

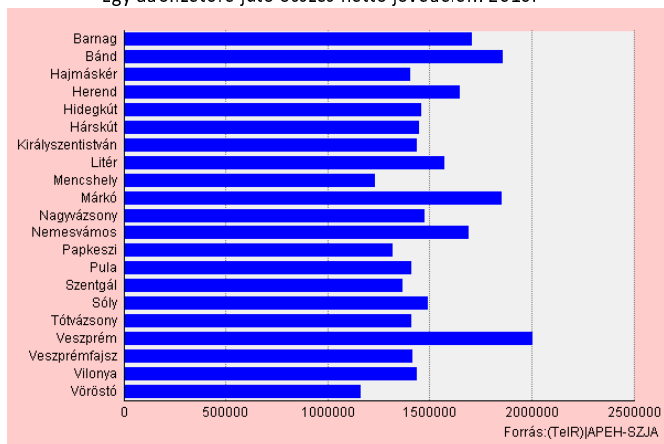
Egy lakosra jutó nettó jövedelem 2010.

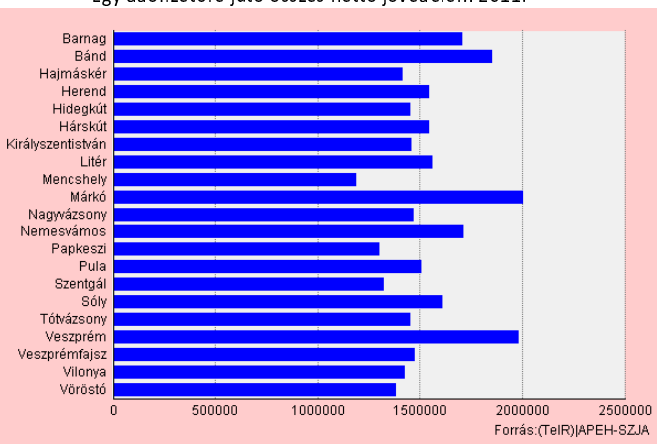
Egy lakosra jutó nettó jövedelem 2011.

Egy adófizetőre jutó összes nettó jövedelem 2010.

Egy adófizetőre jutó összes nettó jövedelem 2011.

A lakosok szerény, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek legfőbb oka a nagymértékű munkanélküliség. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait feléli, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, éppen ellenkezőleg, a szülők segítik ki a fiatalokat. Szomorú, hogy jelenleg a nyugdíj tűnik a legbiztosabb bevételi forrásnak.

A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat. Az viszont az idősebb elmondásaiból kitűnik, hogy ők, ha szerény mértékben is, de takarékoskodnak, gondolva arra, hogy egy haláleset a gyerekeiket a tragédián túl, anyagi megterheléssel ne sújtsa.

A településen 231 db lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak.

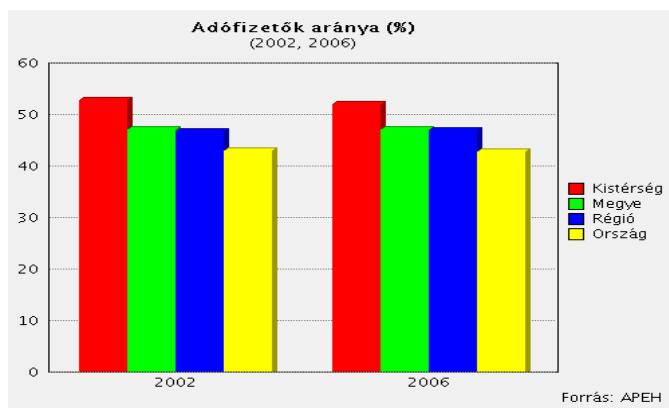
Az önkormányzat adatbázisa szerint 305 db különböző gépjármű van a lakosság tulajdonában.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A veszprémi kistérség hazánk egyik legdinamikusabban fejlődő gazdasági övezetének részeként jó gazdasági mutatókkal bír. A megyeszékhely térségének mutatói mind a megye, mind a régió, mind az ország értékeit meghaladják az adófizetők aránya alapján. Mind a gazdaságilag aktív, mind az adófizetők aránya magasabb az országosnál és a magasabb téregységeknél. Mindezen adottságok kedvező körülményeket teremtenek a helyi társadalmak, közszolgáltatások megerősítése, a kirekesztődés és a szegénység mérséklését elősegítő szolgáltatások, programok biztosítása számára.

A veszprémi térség foglalkoztatási és munkanélküliségi mutatói is jobbak az országos átlagnál. A térségben

a turizmus és a mezőgazdasági tevékenységek idényjellegének megfelelően a munkanélküliségi adatok is idényjellegűen változók. A nyári időszakban alacsonyabb a munkanélküliség a szezonális foglalkoztatás miatt. Ez az arány azonban a téli időszakban jelentősen változik. (Forrás: www.vktt.hu)

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ftt.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskeresőket támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15 §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

A helyi önkormányzat az Ftt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,

- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

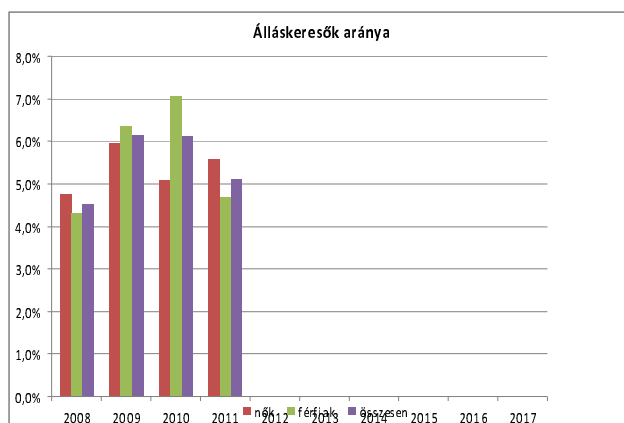
Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket elemezi az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	231	255	486	11	4,8%	11	4,3%	22	4,5%
2009	235	252	487	14	6,0%	16	6,3%	30	6,2%
2010	235	255	490	12	5,1%	18	7,1%	30	6,1%
2011	233	256	489	13	5,6%	12	4,7%	25	5,1%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Hárskúton a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott állás keresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között. Az adatok tanúsága szerint az évek előrehaladtával a nők és a férfiak körében is nőtt, illetve a férfiak körében 2011. évben az előző évhez képest csökkent a nyilvántartott állás keresők száma. A településen jelenleg nem tapasztalhatók olyan gazdasági folyamatok, amelyek az állástalanok számát csökkenthetnék, az önkormányzat a legfőbb foglalkoztató (közcélt foglalkoztatás).

Az önkormányzat részt vesz a Kormány által meghirdetett közfoglalkoztatási programokban, ennek keretében pl. csapadékvíz-elvezető árkok tisztítása, valamint a téli, és egyéb értékteremtő munkákban.

A munkanélküliségi adatokból egyértelműen látható a 2008-ban kezdődő és azóta is tartó magyarországi válság hatása. A munkanélküliségi ráta 2008-ban csak 4.5 %-os volt, a válság mélypontján (2009-ben) 6.2 %-os, ami sokkal kedvezőbb volt a megyei 12,6%-os, a régiós 11,5%-os, valamint az országos 12,8%-os átlaghoz képest.

A munkanélküliek számának növekedése együtt járt a támogatásban részesítettek (állás keresési segély, állás keresési járadék, aktív korúak ellátása) számának növekedésével.

A munkanélküliek körében 2009-2010-ben volt a legmagasabb a számuk (30 fő) a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma, az azt követő években folyamatosan csökkent (2011-ben 9 fő volt.)

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

Év		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	22	30	30	25
20 éves és fiatalabb	fő	1	1	1	0
	%	4,5%	3,3%	3,3%	0,0%
21-25 év	fő	1	4	4	3
	%	4,5%	13,3%	13,3%	12,0%
26-30 év	fő	1	3	4	3
	%	4,5%	10,0%	13,3%	12,0%
31-35 év	fő	3	1	3	2
	%	13,6%	3,3%	10,0%	8,0%
36-40 év	fő	5	3	1	1
	%	22,7%	10,0%	3,3%	4,0%
41-45 év	fő	5	6	5	5
	%	22,7%	20,0%	16,7%	20,0%
46-50 év	fő	0	4	4	4
	%	0,0%	13,3%	13,3%	16,0%
51-55 év	fő	5	5	6	3
	%	22,7%	16,7%	20,0%	12,0%
56-60 év	fő	1	3	1	4
	%	4,5%	10,0%	3,3%	16,0%
61 év felett	fő	0	0	1	0
	%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%

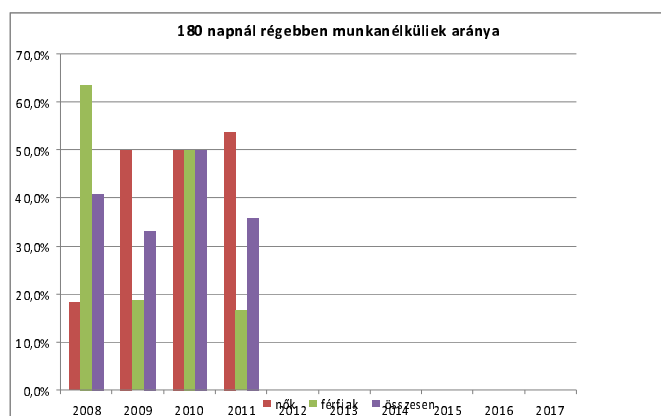
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. A 41-55 éves korosztályok tekintetében kiugró volt a regisztrált munkanélküliek száma a vizsgált időszakokat tekintve. Ahogyan az ország más részeire is jellemző, ezek a korosztályok találnak legnehezebben munkát. A 31-40 éves korosztályhoz tartozó álláskeresők aránya csökkenő tendenciát mutat. Jelentős mértékben csökkent (0 %) a 20 éves és fiatalabb nyilvántartott álláskeresők száma.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen
2008	11	11	22	2	7	9	18,2%	63,6%	40,9%
2009	14	16	30	7	3	10	50,0%	18,8%	33,3%
2010	12	18	30	6	9	15	50,0%	50,0%	50,0%
2011	13	12	25	7	2	9	53,8%	16,7%	36,0%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

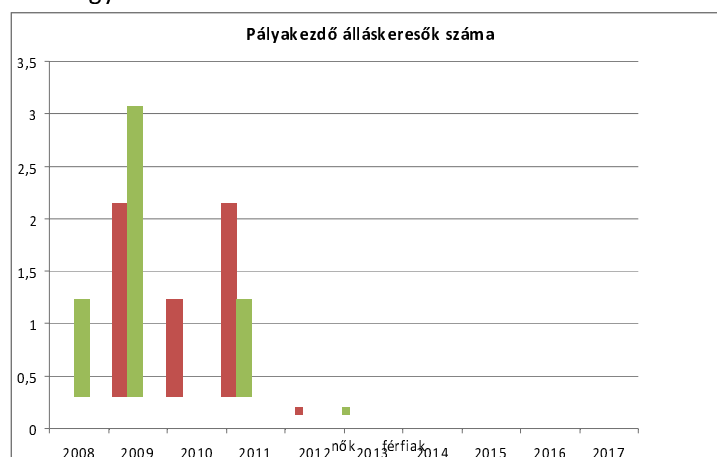
A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre. A regisztrált munkanélküliek száma 2009-2010. években a legmagasabb.

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya a férfiak tekintetében 2008. évben volt a legmagasabb (63.6 %), a nők tekintetében 2009. évtől 50 % és a fölött volt az arányuk.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	62	56	118	0	0,0%	1	1,8%	1	0,8%
2009	61	68	129	2	3,3%	3	4,4%	5	3,9%
2010	71	57	128	1	1,4%	0	0,0%	1	0,8%
2011	60	67	127	2	3,3%	1	1,5%	3	2,4%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. A pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen kilátástalan, mert nincs munkahely. Amennyiben szerencsájuk van, talál valamelyik veszprémi gyárban, összeszerelő üzemben találnak munkát. Aki nem szerzett végzettséget, vagy szakképesítést hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti. Az összes pályakezdő számához viszonyítva a nyilvántartott pályakezdő állás kereső nők és férfiak számaránya a 2009. évben volt a legmagasabb, majd a nők körében a 2011. évben is 3.3 % volt a nyilvántartott pályakezdő állás keresők aránya.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsony iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	540	262	278	411	203	208	129	23,9%	59	22,5%	70	25,2%
2011	582	296	286	0	Nincs adat	Nincs adat	582	100,0%	296	100,0%	286	100,0%

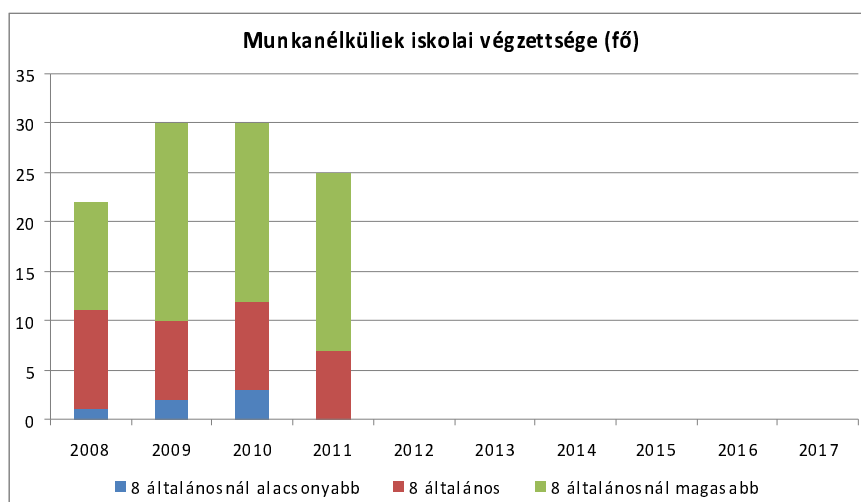
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma első látásra azért tűnik magasnak a 15 éves és idősebb lakosság számához viszonyítva, mert 2001. évben az idősebb korosztályból sokan éltek még, akik 6 elemi, vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeztek.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	22	1	4,5%	10	45,5%	11	50,0%
2009	30	2	6,7%	8	26,7%	20	66,7%
2010	30	3	10,0%	9	30,0%	18	60,0%
2011	25	0	0,0%	7	28,0%	18	72,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda, a Községi Könyvtár és Művelődési Ház köti magasabb iskolai végzettséghez a munkaköröket. Létszám tekintetében ezek az intézmények kevés munkavállalót foglalkoztatnak. A fent részletezett adatoknál a regisztrált álláskeresők számát és összetételét vizsgáltuk,

azokról a munkanélküliekről, akik a rendszerből esetlegesen kikerültek, nem rendelkezünk adattal. Ez létező, jelen levő probléma a településen is.

Ahhoz, hogy ezek az emberek szervezett segítséget kapjanak, vissza kell kerülniük a munkaügyi regisztrációba, hiszen a munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közfoglalkoztatás támogatása – segítheti visszavezetni őket munka világába.

A településen sem általános iskolai felnőttoktatás, sem szakiskolai-, középfokú-, szakközépiskolai és gimnáziumi felnőttoktatás nem működik, erre igény sincs, nem is indokolt. A vonzásközpontban működő felnőttoktatási intézményekben tanuló hárskútiakról adattal nem rendelkezünk.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

Év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	3	1%	n. a.	n. a.
2011	4	1%	n. a.	n. a.
2012	5	1%	n. a.	n. a.

A vizsgált időszakban a közfoglalkoztatásban részt vevők száma a település aktív korú lakosságához képest nem mutat változást. A közfoglalkoztatás keretében a helyi önkormányzatnál foglalkoztattunk munkanélkülieket, de voltak, akik a HM VERGA Veszprémi Erdőgazdaságánál, vagy parlagrafi mentesítési program keretében dolgoztak, mely programot a Veszprémi Kistérségi Többcélú Társulása szervezett.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	50	2	1	n. a.	6395159	7313104	n. a.	n. a.
2009	57	2	1	n. a.	8094345	6412810	n. a.	n. a.
2010	62	2	1	n. a.	8808210	7429973	n. a.	n. a.
2011	61	2	1	n. a.	8797451	8410465	n. a.	n. a.

A gazdasági válságot követően a regisztrált vállalkozások számában csökkenés nem tapasztalható. A kiskereskedelmi üzletek és vendéglátóhelyek számában változás nem következett be. A település a turisztikai lehetőségek kiaknázásában lát lehetőséget, ezáltal a vállalkozások és a munkahelyek számában is növekedésre lehet számítani. A vizsgált időszakban az iparűzési adó kintlévőségeknél jelentős mértékű pozitív változás figyelhető meg, tehát a vállalkozók részéről javult az adófizetési morál. A turizmus lehetőségeinek kiaknázásával további fejlődést vár az Önkormányzat. A településről a munkahelyek

megközelítése jónak mondható, tömegközlekedéssel jól megközelíthetők. Segítséget nyújt az Önkormányzatnak a közlekedési vállalat folyamatos egyeztetése, melyben kikéri az Önkormányzat véleményét a menetrendek kialakításához, igazodva a helyi lakosok igényeihez.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

programok	van/nincs	felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	Első munkahely garancia program, TÁMOP 1.1.2. "A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)"
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	Első munkahely garancia program, TÁMOP 1.1.2. "A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)"
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	Első munkahely garancia program,
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	Első munkahely garancia program,

Adatforrás: Helyi adatgyűjtés

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés korlátozott, mivel kis település révén ezt nem tudjuk megoldani, a településen ilyen program vagy képzés nincs. A Veszprémben működő Munkaügyi Központ TÁMOP 1.1.2. „a hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása” projekt, illetve az első munkahely garancia program keretében ad lehetőséget a fiataloknak.

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja programokon résztvevő fiatalok számáról nem rendelkezünk információval.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

	van/nincs	felsorolás
Felnőttképző programok a településen	nincs	
Felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	- Angol alapfok - Angol középfok - Autóbusz-vezető D + GKI - Betanított varrómunkás

		- CNC-forgácsoló - Csontozó munkás - Élelmiszer- és vegyi áru eladó + - Pénztárgépkészítő -Fogyóelektródás, védőgázos ívhegesztő -Földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő - Gyakorló ápoló - Hő- és hangszigetelő - Hulladékgyűjtő és –szállító - Karbantartó csőszerező - Logisztikai ügyintéző - Mezőgazdasági vontató vezető - Német alapfok - Német középfok - Nyomdai gépkészítő - Panziós, falusi vendéglátó - Parkgondozó + kisgépkészítő - Pék -Ruházati eladó + Bolti pénztáros - Szakács - Szállodai szobaasszony + angol nyelv -Szállodai szobaasszony + német nyelv - Száraz építő - Szerkezetlakatos - Szobafestő - Szociális gondozó és ápoló - Szőlőtermesztő - Targoncavezető + raktárkezelő - Tehergépkocsi-vezető C + GKI
Egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	nincs	
Egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	van	- Munkatanácsadás - Pályatanácsadás - Álláskeresési tanácsadás - Rehabilitációs tanácsadás - Pszichológiai tanácsadás - Munkaerő-piaci és foglalkozási információnyújtás - Információnyújtás - Mentori segítségnyújtás
Helyi foglalkoztatási programok a településen	van	helyi közfoglalkoztatás
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	van	országos közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatás

Forrás: VMKH Munkaügyi Központ

A településen felnőtt képző program és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatás nincs, helyi foglalkoztatási program az önkormányzatnál folyó közfoglalkoztatás keretében adott, illetve országos közfoglalkoztatási program keretében történő foglalkoztatás biztosított.

Felnőtt képző program, egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban, Veszprémben elérhetőek,

az országos közfoglalkoztatásra is közvetítenek ki hárskúti munkanélküli embereket, akik sok esetben tartósan munkanélküliek, a szabad munkaerőpiacon kevés eséllyel találnának munkát.

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

Év	felnőtt képző programok a vonzasközpontban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzaskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a vonzaskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	3	1	nincs	nincs	7	13	nincs	nincs
2009	1	1	nincs	nincs	9	12	nincs	nincs
2010	1	0	nincs	nincs	19	17	nincs	nincs
2011	1	1	nincs	nincs	15	13	nincs	nincs
2012	0	0	nincs	nincs	12	9	nincs	nincs

Forrás: VMKH Munkaügyi Központ

A település 20 km-es vonzaskörzetében, Veszprémben jelentős számú felnőttképzési program van, melyet jelentős számban vesznek igénybe az álláskereső. Egyéb munkaerő-piaci szolgáltatás a településen, illetve a vonzaskörzetben helyi foglalkoztatási program nem biztosított.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az Önkormányzat saját fenntartású intézményeiben – a Munkaügyi Központ által nyújtott támogatási rendszeren belül – közfoglalkoztatás keretében foglalkoztat mélyszegénységben élőket.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzat törekszik a hátrányos megkülönböztetésnek – a foglalkoztatás terén – teljes megszüntetésére. Foglalkoztatáspolitikájának alapja az, hogy a közfoglalkoztatás keretein belül folyamatosan növelni kell a mélyszegénységben élők foglalkoztatását.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendeleteibe építette be: Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, majd a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet végez, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Rendszeres szociális segélyre az lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte, vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek napközbeni ellátása. A rendszeres szociális segély 90%-ban fedezett ellátási forma, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás csak

80%-ban. Az aktívkorúak ellátásában részesülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Herend Környéki Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő-piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a (98.000 forint).

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősök mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistélepüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

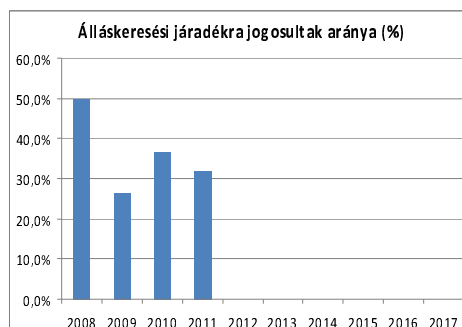
Év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	486	7	1,4%
2009	487	8	1,6%
2010	490	17	3,5%
2011	489	8	1,6%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek száma magasabb, mint az ellátottak száma, ami azt jelenti, hogy nem minden munkanélküli jár utána annak, hogy ellátásban részesüljön. Sok esetben fel kell hívni a figyelmüket, hogy jelentkezzenek a Munkaügyi Központban, hogy valamilyen ellátást kaphassanak, vagy legalább regisztrált munkanélküliként nyilvántartásba kerüljenek.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

Év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	22	11	50,0%
2009	30	8	26,7%
2010	30	11	36,7%
2011	25	8	32,0%

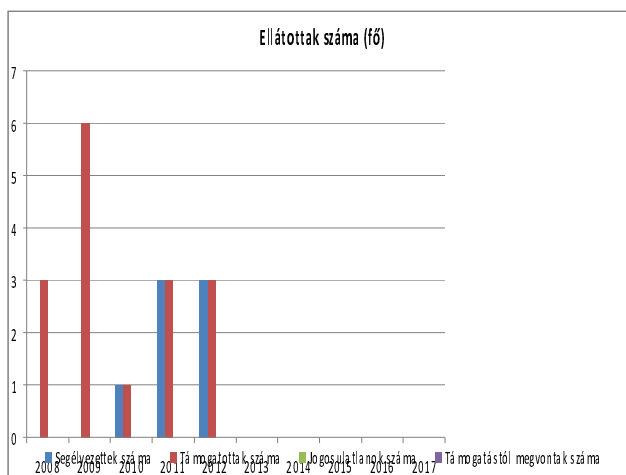

A helyzetelemzés során folyamatosan az a visszatérő jelenség mutatkozik, hogy a településen élők körében állandó és inkább emelkedő jelenség a munkanélküliség. Álláskeresői járadékra jogosultak aránya a vizsgált időszakban inkább csökkenő tendenciát mutat. Összevetve a munkanélküliségi adatokkal látható, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők nem minden esetben jutnak hozzá a támogatáshoz.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	0	0	3	13,63	0	0
2009	0	0	6	20	0	0
2010	1	0,2	1	3,33	0	0
2011	3	0,61	3	12	0	0
2012	3	0,62	3	11,53	0	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyt az a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személy kaphat, aki nem rendelkezik rendszeres megélhetést biztosító jövedelemmel. Foglalkozást helyettesítő támogatást álláskereső kaphat. Bérpótló juttatásra (2011. január 1-től), illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (2011. szeptember 1-től) az jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban részesült. A jogosultságot évente felül kell vizsgálni, mert 2012. január 1-től csak annak folyósítható ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt (vagy 30 nap közérdekű önkéntes munkát) tud igazolni. Az önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy a juttatásban részesülő lakóköznyezetét tartsa rendben. A rendszeres szociális segélyben részesülők száma a vizsgált időszakban emelkedő tendenciát mutat, a 15-64 évesek %-ában a vizsgált időszakban jelentős mértékben nem változott. A nyilvántartott álláskeresői száma a munkaképes korú lakosság számához viszonyítva 5-7 %-ot tesz ki a vizsgált időszakban. A rendszeres szociális segélyben részesülők aktív korúakhoz viszonyított aránya nem éri el az 1 %-ot. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők munkanélküliekhez viszonyított aránya 2009. évben volt a legmagasabb 20 %, 2010. évben volt a legalacsonyabb 3,3 %, azt követően jelentős emelkedés mutatkozik (12 %).

Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesítettek száma

Év	Közfgyógyellátásban részesültek száma	Ápolási díjban részesültek száma	Lakásfenntartási támogatásban részesültek	Átmeneti segélyben részesültek száma	Temetési segélyben részesültek száma
2008	11	1	0	3	5
2009	12	1	0	8	2
2010	14	1	0	0	6
2011	16	2	11	7	1
2012	16	2	14	4	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A közfgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma folyamatosan nőtt, az utóbbi két évben volt a legmagasabb. Ennek egyik oka, hogy az önkormányzat a szociális ellátásokról szóló rendeletében kedvezőbb feltételek határozott meg, így méltányossági alapon is szélesebb réteg részesülhetett közfgyógyellátásban.

Hárskút község Önkormányzat képviselő-testülete ápolási díjat állapíthat meg (*méltányossági ápolási díj*) annak a hozzátartozónak (Ptk. 685. § b/pont) is, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi, ha az ápoló családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 110 %-át, egyedül álló esetén annak 160 %-át.

Az ápolási díj havi összege az éves központi költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 80 %-a.

Az önkormányzat a Szt-ben foglalt feltételekkel normatív lakásfenntartási támogatást nyújt a családoknak az általuk lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásokhoz. A vizsgált időszak első három évében nem igényelték az ellátást, a 2011. évi Szt. változás azonban kedvezőbb feltételeket határozott meg, így megnőtt az igénylők száma, a 2012. évben tovább nőtt a lakásfenntartási támogatásra jogosultak köre.

Hárskút Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a létfenntartását veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére átmeneti segélyt nyújt.

Átmeneti segély: részesülők száma a településen nem mondható magasnak a vizsgált időszakban, 2009-ben kaptak legtöbbben segélyt a vizsgált időszakban: a lakónépesség 1,2 %-a (8 fő), 2010. évben azonban nem merült fel átmeneti segély iránti kérelem.

Hárskút Község Önkormányzatának polgármestere temetési segélyt nyújthat annak, aki meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartásra köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti, és akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének háromszorosát.

A temetési segély összege: a helyben szokásos legolcsóbb temetésnek minimum 10 %-a, de elérheti annak teljes összegét, ha a temetési költségek viselése kérelmezőnek vagy családjának a létfenntartását veszélyezteti.

A helyben szokások legolcsóbb temetés összege 80.000,-Ft.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ftt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresői támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ftt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Ftt. 16. §-a alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresői vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Ftt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Ftt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskeresői ellátására vonatkozóan az Ftt. 25. §-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ftt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Ftt. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

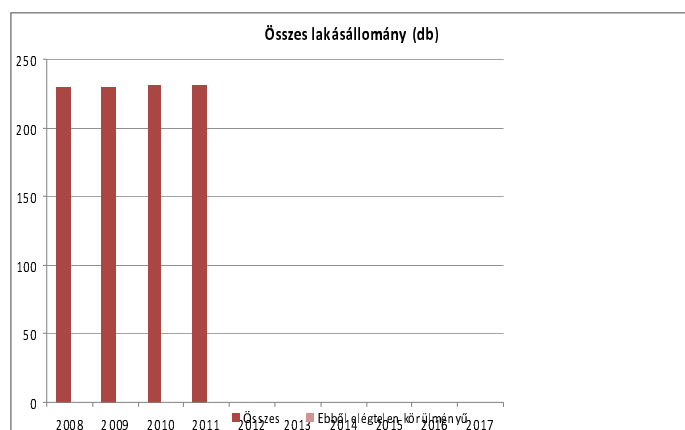
Sok ember számára jelent komoly problémát az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	összes lakásállomány (db)	bérlakás állomány (db)	szociális lakásállomány (db)	egyéb lakáscélra a használt nem lakáscélú
----	---------------------------	------------------------	------------------------------	---

							ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	230	0	0	0	0	0	0	0
2009	230	0	0	0	0	0	0	0
2010	231	0	0	0	0	0	0	0
2011	231	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A vizsgált időszakban a település lakásállománya stagnáló tendenciát mutat, mivel az emberek egyre rosszabb anyagi helyzetben vannak, ezáltal új lakások építésére, vásárlására egyáltalán nem vagy egyre kevesebb anyagi forrást tudnak fordítani.

a) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk bérlakással, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal nem rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatási feltételeket Hárskút község Önkormányzata nem tud biztosítani a rászorulóknak részére, mivel nem rendelkezünk a feltételeknek megfelelő ingatlanokkal.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Önkormányzatunk bérlakással, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal nem rendelkezik.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Hárskút község közigazgatási területén hajléktalan személyről, illetve feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetről, szegregált lakórészről nincs tudomásunk.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

Év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	11	0
2012	14	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzat a rendeletében fennálló feltételek esetén helyi támogatással nyújt segítséget azoknak, akik a lakást vásárolnak vagy építenek.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A helyi lakosok rászorultságtól függően lakásfenntartási támogatást igényelhetnek. Ahogy a fenti táblázatból is kitűnik, a vizsgált időszakban az utóbbi két évben jelentősen megnőtt azoknak a száma, akik lakásfenntartási támogatást igényeltek, illetve jogosultak lettek az ellátásra. Adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendelet az önkormányzat.

f) eladósodottság

Azt tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újra termelődése. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Hárskút község közigazgatási területén hajléktalan személyről, illetve feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetről nincs tudomásunk. Eladósodottság miatt lakhatási problémákkal szembesülő személyeknek átmeneti segély formájában nyújt segítséget az Önkormányzat. Hárskút község Önkormányzata adósságkezelési szolgáltatás nem működtet a településen.

g) lakhatást egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen pontos adatokkal rendelkezünk az infrastrukturális ellátottsággal kapcsolatban. A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él. A TEIR-ben megtalálható adatok szerint Hárskúton 2011-ben 231 lakás volt. 2001-hez viszonyítva a lakásállomány 10,5 %-kal nőtt, melyek a modern építési technológiának megfelelő, új lakóházak.

A 231 lakásból kb. 10 db tekinthető alacsony komfortfokozatúnak.

A település közigazgatási területe belterületi, illetve külterületi részből tevődik össze. Hárskúton község teljes területén a vezetékes vízhálózat 100 %-os, a csatornahálózatnak, illetve a gázhálózatnak a belterületen szintén 100 %-os kiépítettsége. Az úthálózat teljes egészében szilárd burkolattal rendelkezik, mely folyamatos felújításra szorul.

A rendszeres kommunális hulladékszállítás valamennyi belterületi lakóingatlanra kiterjed. A faluban egy szelektív hulladékgyűjtő sziget is található.

Hárskút település külterületei - kevés kivétellel - infrastruktúrával, közművekkel (víz, villany) ellátott településrészek. A külterületi lakott részek (tanyák) mindegyike közművekkel ellátott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Hárskút község közigazgatási területén telepek, szegregátumok nincsenek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik. A települési önkormányzat minden kötelező feladatot ellát, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokat is felvállal.

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak az népegészségügyi szűrések közé. A kötelező védőoltásokból senki sem marad ki. A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmény nevelési-oktatási programjának.

Az Ebtv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0

2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élők egészségügyi ellátása megoldott. Egy háziiorvosi praxis van, amely egyben a gyermekorvosi teendőket is ellátja (vegyes praxisként működik), 1 fő védőnő dolgozik a körzetben. A körzethez Márkó, Bánd és Hárskút települések tartoznak. Hétköznapokon hétfő, kedd és csütörtöki napokon van rendelés Hárskúton, minden nap van rendelés a központi rendelőben Márkón. A háziiorvosi igénybe vevők előjegyzési rendszer keretében is bejelentkezhetnek rendelésre, mely program lehetővé teszi a telefonon, személyesen vagy interneten történő bejelentkezést. Betöltetlen státusz nincs a településen.

Hárskút községben a házi orvos részére biztosított orvosi rendelő helyisége – többszöri átépítést, felújítást követően is - rossz állapotban van, mely átépítésre, felújításra szorult.

Problémát jelent, hogy az orvosi rendelőt, illetve annak jogszabályban előírt akadálymentesítését forrás hiány miatt nem sikerült még megoldani.

A család és nővédelmi gondozás a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen. A védőnői tanácsadás Márkón az újjáépített rendelőben van, az épület teljes mértékben akadálymentesített. A településen család- és nővédelmi gondozás a jogszabályban foglaltaknak megfelelően - családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós és szoptatós anya gondozása- biztosított. A védőnő ezen felül is sokat segít a kisgyermekes édesanyáknak, családoknak: ruhaadományok közvetítése, segítő beszélgetések stb., ezek mind fontosak az édesanyák, a családok lelki egészségmegőrzésében. Az egészségügyi alapellátáshoz tartozó fogorvosi ellátás és az ügyeleti ellátás a 8 km-re lévő megyeszékhelyen, Veszprémben érhető el.

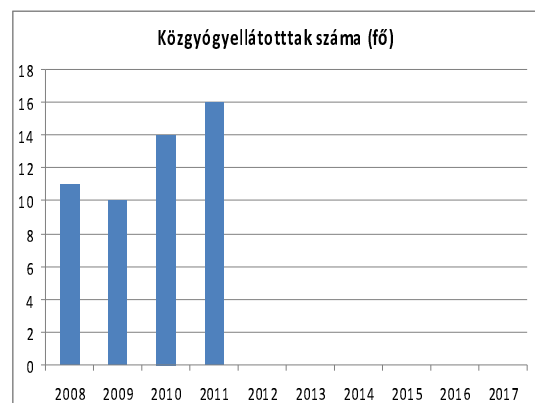
Az egészségügyi szakellátásokat (kórházi, illetve sürgősségi ellátás) Veszprémben vehetik igénybe a község lakói, van néhány olyan szakellátás is, mely a megye más városában működik. Az éjszakai és munkaszüneti napokon a Veszprém Megyei Chólnoky Ferenc Kórházban (8200 Veszprém, Kórház u. 1.) lehet elérni az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást, mely 24 órás sürgősségi ügyelet formában működik. A területi ellátásért szintén a fenti intézmény a felelős.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	11
2009	10
2010	14
2011	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A településen

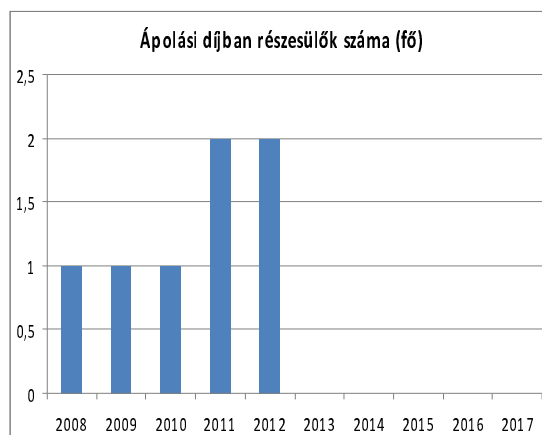

alanyi, normatív és méltányossági jogon részesültek támogatásban az igénylők. A vizsgált időszak adataiból kitűnik, hogy a közgyógyellátásban részesülők száma jelentős emelkedést mutat.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díjban részesítettek száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	2
2012	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Hárskút Község Önkormányzatának Képviselő-testülete ápolási díjat állapíthat meg (*méltányossági ápolási díj*) annak a hozzátartozónak is, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi, ha az ápoló családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 110 %-át, egyedül álló esetén annak 160 %-át.

Az ápolási díj havi összege az éves központi költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 80 %-a.

Az ápolási díjban részesülők száma a vizsgált időszakban emelkedést mutat, ezzel is bizonyítva azt, hogy az idősek köréből egyre többen szorulnak gondozásra.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, kora gyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az állampolgárok szűrőprogramokon való megjelenéséről az Önkormányzatoknak adata nincs. Az évente helyben végzett tüdőszűrő vizsgálat lebonyolításához az Önkormányzat segítséget nyújt (helyiség, energiaköltség átvállalása, adminisztrációs segítség).

A szűrővizsgálatok szintén Veszprém városban érhetők el. A mozgásukban korlátozott személyeket a háziorvos otthonukban keresi fel.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátásra a 20 km-re lévő Veszprémbe nyílik lehetőség, melyhez a folyamatos, gyakori járatú tömegközlekedés nyújt segítséget.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Hárskút Község Önkormányzata működési engedéllyel rendelkező, közétkeztetést biztosító egyéb főzőhellyel rendelkezik. Az étkezési lehetőséget nemcsak az óvodás gyermekek, de az ellátásra rászoruló lakosság, az idősek is igénybe vehetik. Az étrend kialakításánál kiemelkedően fontos feladatának tartja az Önkormányzat az egészséges táplálkozást. Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A gyermekek körében az alultápláltság egyáltalán nem jellemző probléma.

e) az egészséges életmód, sportprogramokhoz való hozzáférés

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos formálásában közvetlenül nem vállal szerepet.

Az egészséges életmódra nevelés az Óvoda szakmai programjának szerves része. Az idősebb korosztály körében is igény formálódik a helyben elérhető szűrőprogramokra, előadásokra.

Az egészséges életmód szerves része a sportolás is. A településen nincs sportcsarnok, az önkormányzat és a Sport Egyesület összefogásával szépen karbantartott futballpálya, melyen különböző sportesemények, vagy jó idő esetén az óvodások tornaórája is megtartható. A futballpálya mellett salakos röplabda pálya, és pályázati forrásból megépített sport-kondi pálya kapott helyet. Az óvodában külön tornaszoba nincs, a gyerekek testnevelése a foglalkoztatóban folyik. A Községi Könyvtár és Művelődési Házban asztaliteniszezésre és egyéb szabadidő hasznos eltöltésére is van lehetőség.

A sportöltöző korszerűsítésére szintén pályázati pénzek felhasználásával nyílt lehetőség.

Nagy sikere van az évente – Falunap keretében – szervezett utcák bajnokságának. A sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi körülményeket figyelembe véve, a település minden lakója számára elérhető.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzat biztosítja. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Nappali ellátásra a Kistérségi Gondozási Központon keresztül van lehetőség, területileg a herendi Idősek Klubjához tartozunk.

A Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézményében biztosított a Veszprémi Kistérség településein lakóhellyel rendelkező értelmi fogyatékosok részére az alapellátás.

Az utóbbi két ellátási formára nem merült fel igény még a településen.

Házi segítségnyújtást egyrészt a NAPÁVA Szociális-gondozó Nonprofit Kft. végzi, 2 gondozó látja el a klienseket, az ellátást minden igénylő részére biztosítani tudják. Az igénybe vevők számáról nem rendelkezünk információval.

Másrészt Hárskút Község Önkormányzata, mint fenntartó által működtetett házi segítségnyújtás célja, hogy a szociális szolgáltatás biztosításával a településeken élő idős, megromlott egészségi állapotú, fogyatékoságuk vagy szenvedélybetegségük, hajléktalan élethelyzetük miatt segítségre szoruló - személyre szabott - gondozásával hozzájáruljon ahhoz, hogy az igénybe vevők a biztonságos, megszokott lakókörnyezetükben a lehető leghosszabb ideig önálló vagy meghatározott mértékű állapotukhoz igazított segítségnyújtással, részben önálló életvitelt folytassanak, emberi méltóságukat családi és közösségi kapcsolataikat megőrizve élhessenek.

A házi segítségnyújtás keretében folyó gondozási tevékenység során a szolgáltatást igénybe vevő személy részére fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújtunk, az igénybe vevőt szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban részesítjük, a hiányzó vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállításában nyújtunk segítséget.

A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, szociális szükségeit saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Ellátottak köre a településeken élő szociális és egészségi állapotuk okán rászoruló és az azt igénylők köre. Az igénybe vevők 60 éven felüliek, többségében egyedül, kedvezőtlen szociális körülmények között élők, rossz egészségi állapotban lévők.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvényben foglaltak alapján önkormányzatunk szociális étkeztetés keretében legalább egyszeri napi meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik azt önmaguknak, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Ennek megfelelően az önkormányzat lehetőséget biztosít az étkeztetés igénybevételére különösen azoknak, akik koruk (70 év felett), egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt étkezésükről nem képesek más módon gondoskodni. A népesség elöregedése, a családi struktúrák változásai, valamint a lakosság anyagi helyzete romlásának következtében megnőtt az igény e személyes gondoskodási forma iránt.

Településünkön a lakosság korösszetétele kedvezőtlen, magas az időskorúak aránya. A munkahelyek folyamatos megszűnése miatt megfigyelhető a fiatalok elvándorlása. Többek között ennek is köszönhető, hogy ma már kevésbé jellemző a több generáció együttélése, ami megnehezíti az önmaguk ellátásában segítségre szoruló időskorúak gondozását. Emiatt egyre növekszik azok aránya, akik idősen egyedül élnek. Emellett növekvő tendenciát mutat azok száma is, akik különböző testi, szellemi, valamint szociális problémákkal küzdenek, emiatt segítségre szorúlnak. Az étel az igénylő részére való eljuttatása az ellátott vagy hozzátartozója, segítője által történő elvitellel, valamint az étel lakásra szállításával történik. A lakásra szállítás a tanyagondnok által - mely külön térítési díj nélkül történik - szervezeten, előre tervezett módon kerül sor, szem előtt tartva azt, hogy a rászoruló az ételt lehetőség szerint mindig ugyanabban az időpontban, fogyasztásra alkalmas hőfokon kapják meg.

Az étkeztetés biztosításával, mint a segítségnyújtásnak ezzel a formájával elérhető, hogy a településen élő idős és megromlott egészségi állapotú emberek nem kényszerülnek feladni önálló életvitelüket, és minél későbbre tolódik a bentlakásos ellátásra vonatkozó igények megjelenése.

Év	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma fő	Szociális étkeztetés igénybe vevők száma fő
2008	17	47
2009	12	41
2010	11	41
2011	11	36
2012	10	40

Forrás: Helyi gyűjtés

A házi segítségnyújtásban és a szociális étkeztetésben részesülők számának csökkenése a vizsgált időszakban abból adódik, hogy általában az idősebb korosztályból kerülnek ki az igénylők, időközben többen elhunytak, az új igénylések száma kevesebb volt, mint a megszűnések száma.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben foglaltak alapján Hárskút község Önkormányzata tanyagondnoki szolgáltatás keretében, a tanyagondnok Hárskút településen működő Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda konyhájáról szállítja munkanapokon az ebédet átlagosan napi 25-35 fő igénybe vevő részére.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása érdekében a felmerülő igényeknek megfelelően szakorvosi rendelőbe szállítja az arra rászoruló személyeket.

Szükség szerint közreműködik a gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök kiváltásában, házhoz szállításában.

Rendszeres gyermekszállítást nem végez, de a felmerülő igényeknek megfelelően szállítja a gyermekeket bábszínházba, egyéb rendezvényre, kirándulásra, sportversenyre.

Tájékoztatja az érintetteket a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási, munkaügyi és egyéb ellátások igénylése tekintetében.

Információt nyújt az intézmények elérhetőségéről, nyitvatartási rendjéről, a szolgáltatások köréről, jellegéről, elérhetőségéről és az igénybevételük módjáról, az ellátások igényléséhez szükséges iratokról.

Tevékenysége során segít az ellátottaknak a különböző hivatali vagy postai ügyintézésben, az ellátottakat elkíséri az érintett helyekre, vagy személyesen intézkedik, ha ezt az ellátottak igényelik. Biztosítja a család gondozó ellátotthoz való eljutását, illetve szükség esetén az ellátott Családsegítő Központba, majd onnan a lakóhelyére történő szállítását.

A tanyagondnoki rendszer célja a Hárskút község település közigazgatási területén élő lakosság részére az intézményi hiányból adódó hátrányok enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

Feladata a különböző szolgáltatások megjelenítése, az itt élő lakosok e szolgáltatásokkal való kapcsolatának javítása, a közösségeken belül működő kapcsolatrendszerek megerősítése, ha szükséges működtetése, továbbá az egyéni és közösségi szintű igények kielégítésnek biztosítása.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát. A településen hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem történt a szolgáltatás nyújtásakor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkrimináció jelenik meg a pályázatok, illetve a közfoglalkoztatás során, melyben kiemelt szerepet vállal az Önkormányzat a hátrányos helyzetben lévők foglalkoztatása terén.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Hárskút település kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A település 3358 ha külterületen és 87 ha belterületi terület nagyságon van lehetőség a tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra.

A művelődési intézmény programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítja. A civilszervezetek rendszeres üléseiknek, próbáiknak a közösségi ház ad otthont, ahol rendezvényeiket is megszervezhetik.

A Művelődési Házban működő e-Magyarország Pont segítségével a településre vonatkozó főbb adatok, helyi önkormányzati jegyzőkönyvek, határozatok, rendeletek széles körű tájékoztatást biztosítanak. Azok számára, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés szintén a közösségi házban vehetik igénybe ezt a szolgáltatást.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A Hírsíval havonta megjelenő újság eljut az állampolgárok, a vállalkozások, intézmények felé.

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat bevonja a társadalmi életébe, a fejlesztési programok előkészítésébe.

Hárskút Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 1. pont és az 53. § (1) bekezdés felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli. Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a képviselő-testület hivatala látja el. A képviselő-testület tagjainak száma 5 fő. A Képviselő-testület éves munkaterv szerint ülészik. A Képviselő-testület az ülés napirendjére tekintettel nyilvános-, zárt-rendkívüli ülés tart. Évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. A nyilvános ülésre a napirend érintettjei, a civilszervezetek meghívást kapnak. A település lakossága a hirdetőtáblákra kifüggesztett meghívóból értesül az ülés időpontjáról, napirendjéről.

A Föld napja alkalmával, a település tisztasága érdekében meghirdetett szeméthyűjtési akcióban kicsik és nagyok egyaránt részt vesznek.

A Szülői Munkaközösség tagjai is kiveszik részüket az óvoda adománygyűjtési akcióiban, önkéntes munkákban.

Az önkormányzat segíti a nemzetiségi művészeti csoportok alakulását, bemutatkozását, a nemzetiségi hagyományőrző rendezvények lebonyolításához helyszínt biztosít. A helytörténeti gyűjtemény gyűjti a helyi nemzetiségi történeti anyagokat, és időszakos kiállításokon bemutatja. Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek a színtere.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztán tartása biztosított. A településen élő állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, a nemzetiségi önkormányzattal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az elérhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az ún. humán szolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az

állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása. A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség.

Falumúzeum: a kitelepítés 50. évfordulója alkalmából a Helyi Német Nemzetiségi Önkormányzat Hárskút a faluban gyűjtött régi használati tárgyakból, berendezésekből, népviseletből „Nagyszüleink élete és szokásai” címmel kiállítást szervezett, mely azóta is látogatható a 8442 Hárskút, Fő u. 4. szám alatti Helyi Múzeumban. Azonban a Múzeum épületének állaga leromlott állapotban van, akadálymentesítése nem megoldott.

Községi Könyvtár és Művelődési Ház: az 1997. évben lett felavatva az új épített Művelődési Ház, melynek tetőterében lett kialakítva három szoba, fürdőszobával és illemhellyel. Itt kapott helyett a Községi Könyvtár is, mely mozgókönyvtári ellátás keretében működik jelenleg. Azonban a Művelődési Házban az akadálymentesítése nem megoldott. Tevékenysége szolgálja a községet, az épület megfelelő állagú és felszereltsége is megfelelő. Fenntartása továbbra is szükséges, azonban az intézmény infrastruktúrájának korszerűsítése szükségességű. Az intézményben dolgozó alkalmazottak egész évben jelentős szabadidős programot szerveznek: játszóházak, nyári szünidői programok, sport és szabadidős tevékenységek stb.

Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda: Hárskút Község Önkormányzatának óvodai neveléssel kapcsolatos kötelező feladatait a Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda (székhelye: 8442 Hárskút, Fő u. 10.) látja el. Hárskút óvodáját 1975-ben, az akkori fenntartó, a herendi Községi Közös Tanács alapította. Az óvoda épülete egy régi lakóház átalakítása után vált alkalmassá 1 vegyes csoport fogadására. Egy óvónővel, egy dajkával és egy szakácsnővel tette lehetővé a falu 3-6 éves gyermekeinek ellátását. A gyermekek létszáma évről-évre növekvő tendenciát mutatott. Az óvoda tárgyi feltételei is gyarapodtak. 1983-tól már két óvodapedagógus látta el a nevelési feladatokat. A folyamatosan növekvő gyermeklétszám miatt szükségessé vált az intézmény bővítése. 1990-ben új csoportszobával és berendezéssel gyarapodott az intézmény, korszerű vizesblokk és a központi fűtés komfortossá tette a működést. Bővült az óvoda udvara, korszerű játékok tették kellemesebbé a szabadban tartózkodást. 1998-tól az intézményben német nemzetiségi nevelés folyik. A gyermeklétszám tekintetében 2001. évtől jelentős visszaesés volt megfigyelhető az óvodában. 2002. évtől az étkeztetésben bevezették a HACCP rendszert. Az óvoda konyháján történik a szociális étkeztetést igénybe vevők részére az étel elkészítése. Az óvoda épülete és udvara egyaránt fejlesztésre szorul. Az óvoda eddigi fennállása alatt nem volt jellemző a hátrányos, illetve veszélyeztetett gyermekek magas aránya. Az alapító okiratuk szerint maximálisan 25 fő vehető fel, így az intézmény jelenlegi kihasználtsága 100 %-os. Az intézmény nem rendelkezik tornaszobával, szertárral, dolgozói öltözővel és elkülönítő szobával, valamint az Óvoda Nevelési Programjában meghatározott eszközjegyzékhez viszonyítva a jelenlegi helyiségek hiányosak. Hárskút Község Önkormányzat Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul kell kitűzni az esélyteremtést, támogató lépéseket, szolgáltatások megvalósulását a településen élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Év	Gyermeklétszám
2006	29
2007	24
2008	22
2009	20
2010	22
2011	21
2012	25

Forrás: Helyi adatgyűjtés

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Egy kistelepülésen az alapfokú oktatási intézmény léte és minősége nemcsak a település gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a közösségi élet alakulásához, szerveződéséhez, a település népességmegtartó erőjének növeléséhez. Hárskút településen a felső tagozat az 1980-as évek végén, majd az alsó tagozat 2008. augusztus végével jogutód nélkül megszűnt. Ezt a közösségi élet megszervezésében erős civil szervezeti munka és összefogás igyekszik kitölteni. A településen élők közül senki sem érezheti kirekesztettnek magát, hiszen lehetősége van bármely szervezethez csatlakozni, sok rendezvény van, ahol új ismeretségek, barátságok kötődnek. Örömmel tapasztaljuk, hogy nemcsak bekapcsolódnak az emberek a közösség életébe, hanem aktívan részt vesznek a munkában, sokan rövid idő alatt teljesen beilleszkednek a közösség életébe. A településen aktív közösségi élet folyik. Összefogás, békés egymás mellett élés jellemezi. Konfliktusok nem merültek fel hovatartozás miatt.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Településünkön kifejezetten segítő szervezet nem működik, de az egyéb szervezetek a rászorulóknak megsegítése érdekében adománygyűjtést szerveznek az önkormányzattal közösen. A többgyermekes családoknak, nehéz szociális helyzetben élőknek ruhát, játékokat, élelmiszer adományokat juttatnak.

A közösség érdekében sok helyi lakos végez önkéntes munkát faluszépítés területén, játszóházak lebonyolításában, nyári gyermektáborokban, rendezvényeken segítőként. A helyi közösségre jellemző az összefogás, összetartás. Minden évben önkéntes munka keretében szemétyűjtést szervez az Önkormányzat, mely megmozgatja a település lakosságát.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Hárskút település vonatkozásában

- a 2001-es népszámlálás során roma nemzetiségűnek senki sem vallotta magát,
 - a 2011-es népszámláláson kevesebb, mint 3 fő (a KSH jelentés 3 fő alatti létszámnál számszerűsített adatot nem ad ki)
- vallotta magát roma nemzetiségűnek. Ebből következően roma nemzetiségi önkormányzat nincs a településen.

Hárskúton nem működik roma nemzetiségi önkormányzat, így a kérdés nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élő lakosság foglalkoztatásba való bevonása igény szerint.	A mélyszegénységben élő aktív korú személyek foglalkoztatásba történő bevonása.
Háziorvosi rendelő épületének rossz állapota.	Új egészségügyi alapellátási intézmény létrehozása.
Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek karbantartása, infrastruktúrájának korszerűsítése, épületek akadálymentesítése.	Az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában lévő intézmények korszerűsítése, szükség szerinti akadálymentesítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkenteni kell a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt) gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz.

A Gyvt 11.§-a kimondja: a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Az esélyegyenlőségre minden helyzetben törekednünk kell. A cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, tájékoztatást kapjon a jogszabályok adta lehetőségekről.

Gyermekeink élethelyzetének javítása, az esetleges esélyegyenlőtlenségek csökkentése vagy megszüntetése érdekében az önkormányzat, a helyi kis közösségek, szervezetek, s az egész lakosság összefogása szükséges. A település közösségi életében nehézséget okoz, hogy nincs helyben iskola, gyermekeink nem egy iskolába járnak. Barátokra legtöbbször az iskolában, osztálytársak között lelnek, így lazulnak az óvodáskori „ismeretségek, barátságok”, a szülők is más szülői közösségekben mozognak. Ezt ellensúlyozandó tartja rendkívül fontosnak az önkormányzat a civil szervezetek működését, a sok közösségi programot, hogy erősebb kötődés alakulhasson ki a faluhoz, legyen helye és módja a Hárskútra költözőknek és a régebben itt élőknek ismerkedni, barátkozni, hiszen ettől sokszínűbbé és gazdagabbá válhat a közösség.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Népesség megoszlása korcsoportok szerint				
Korcsoport	Év			
	2000	2005	2010	2011
0-2	15	16	16	16
3-5	11	18	19	19
6-13	87	55	47	43
14-17	35	39	29	29
18-	489	550	558	560
Állandó lakosságszám összesen	637	678	669	667

Forrás: TEIR/KSH

A település lakosságszáma 2000 óta növekedő tendenciát mutat. A népesség korcsoportos megoszlását vizsgálva elmondhatjuk, hogy jellemzően előregedő a településszerkezet. Az öregedési index a vizsgált időszakban 95,2 %-ról 104,7 %-ra nőtt.

A 18 év alatti korosztály korcsoportos bontásából megfigyelhető, hogy

- a 0-2 éves korú gyermekek száma azonos szinten mozog
- a 3-5 éves gyermekek száma növekszik az utóbbi években
- a 6-13 éves korú gyermekek száma a vizsgált időszakban csökkent,
- a 14-17 éves korosztályban ugyanez a tendencia figyelhető meg.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára figyelhetnek (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a

gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	2	0	2

Forrás: TelR, KSH Tstar

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a települési önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket.

Herendi központtal működik Herend Környéki Önkormányzati Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, mely társulási formában látja el feladatát. Jó és szoros kapcsolatot ápolnak a jegyzővel, az önkormányzat szociális ügyintézőjével, a családokkal és az oktatási intézménnyel (óvoda).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére, megszüntetésére szolgál.

A fenti táblázat adataiból látható, hogy a vizsgált időszak első három évében nem volt szükség arra, hogy a jegyző a településen gyermeket védelembe vegyen. 2011. év során egy családban élő két gyermekvédelembe vételére került sor, mely védelembe vétel 2012. év során megszüntetésre került, mivel a kiskorúak családban történő megfelelő nevelkedése védelembe vétel nélkül is biztosítható.

Természetesen, ha csak egyetlen esetre kerülne sor, az is sok lenne, mert az a gyermek fejlődését, jövőjét veszélyezteti. Az életben egy ilyen szituáció, indíttatás a felnőttkorra is kihatással lehet. A jelenlegi helyzetben már felmerülő probléma a családok megélhetése, ez családi konfliktusokhoz vezet. A környezet és a szakemberek odafigyelése, a jelzőrendszer azonnali, több lábon álló működésének szinten tartása, javítása elengedhetetlen.

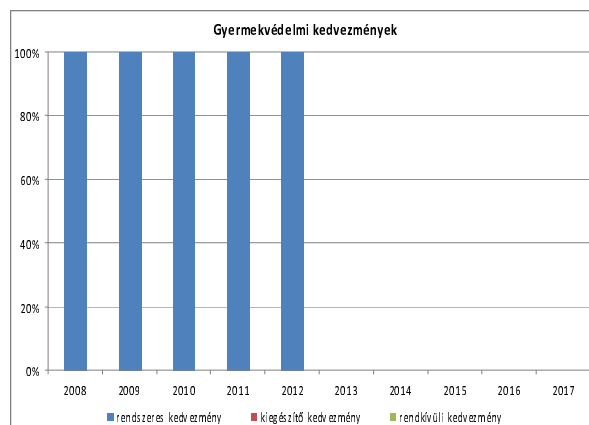
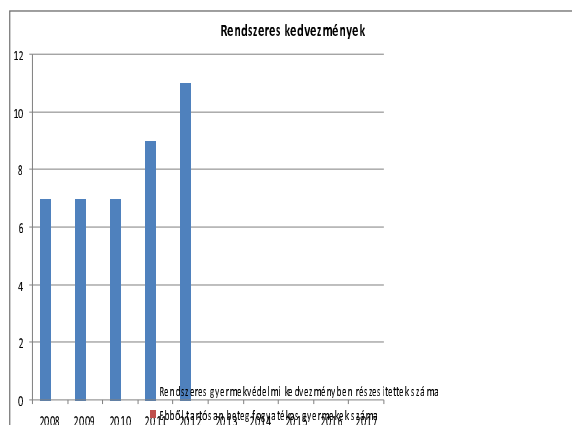
Elmondható, hogy a lakosság létszámához képest a védelembe vett gyermekek száma alacsony.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	7	0	0	0	0
2009	7	0	0	0	0
2010	7	0	0	0	0
2011	9	0	0	0	0
2012	11	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Emelkedést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2010-ben 7, 2011-ben 9, míg 2012-ben 11 gyermek részesült támogatásban, azok a családok, ahol a családban az egy főre jutó jövedelme a nyugdíjminimum 130%-a, illetve 140%-a (egyedülálló szülő, vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén) alatt volt.

Az adatok alapján megállapítható, hogy öt év távlatában, hogyan emelkedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. Ez az ellátási forma a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítható meg. Kiegészítő és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben akkor részesülhet a gyermeket nevelő család, ha időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül. Mint látható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma folyamatosan nő. Ez is annak bizonyítéka, hogy a családok egyre nehezebben viselik a kevesebb jövedelemből az egyre növekvő kiadások rendezését.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociálisan rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása, ennek formái:

- gyermekétkeztetés normatív kedvezmény,
- pénzbeli támogatás,
- külön jogszabály szerint egyéb kedvezmény.

Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény jogcímen nem volt kifizetés, átmeneti segély keretében támogatta az önkormányzat pl. a gyermekek étkeztetését.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a 2011-2012. években volt a legmagasabb, az előbbi évben 9, az utóbbi évben 11 fő részesült támogatásban.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Hárskút Község Önkormányzat polgármestere – átruházott hatáskörben – a szülők jövedelmi viszonyainak tisztázása nélkül az 1-4. osztályos hárskúti lakóhellyel rendelkező általános iskolások utazási költségét átmeneti segély formájában, a tanulói év (szeptember-június) időszakában, teljes egészében megtéríti, ugyanis az általános iskola alsó tagozatát jogutód nélkül megszüntette az Önkormányzat. Ezzel a támogatási formával kíván segíteni az Önkormányzat a családok kiadásain. A támogatást 14 gyermek részére igényelték szüleik és mindegyik gyermek részesült támogatásban.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	50 %-os térítési díjkedvezményben részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2009	1	5	n.a.
2010	1	9	7
2011	1	9	9
2012	4	11	9

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendszeres gyermekvédelmi támogatási jogosultsághoz kötődnek az ellátási formák:

A kedvezményes iskolai étkeztetésben részülőkről, 50 %-os mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosultakról és ingyenes tankönyvellátásban részesülőkről az önkormányzatnak nem áll rendelkezésére adat, mivel iskola nem működik a településen. Gyermekétkeztetés esetén az óvodás gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át kedvezményként kell biztosítani, ebből adódóan az óvodában ingyenes étkeztetésben résztvevők száma a 2012. évben volt a legmagasabb.

Három vagy többgyermekes családoknál, illetve a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után az intézményi térítési díj 50 %-át kell kedvezményként biztosítani. A vizsgált időszakban szintén a 2012. évben volt a legmagasabb a kedvezményben részesülők száma.

Nyári gyermekétkeztetésben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, és a nyári étkeztetést igénylő összes gyermek részesült.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló (három gyermekes család, egészségi állapota miatt rászorult) 50%-os támogatást kapnak. Ehhez csatlakozik az önkormányzati támogatás. Az óvodákban átlagosan 22 gyerek étkezik. Étkezési kedvezményben (normatív és önkormányzati) 15 gyermek részesül a 2012.évben. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt. 2012. évben a nyári gyermek-étkeztetés keretében összesen napi 9 adag meleg étel került kiadásra, amely 54 munkanapon keresztül összesen 486 adagot jelentett.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya
--

A községben a nyilvántartások szerint nincs olyan gyermek, aki magyar állampolgársággal nem rendelkezik.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs Hárskút település közigazgatási területén.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzatok feladata.

A gyermekek védelmét szolgálják a *pénzbeli és természetbeni ellátások*: a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat a gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló 10/2011. (VI. 24.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

Gyermekjóléti alapellátások: a **Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat**a szervezi és a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelemben vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: pszichológusi és jogi tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

A veszélyeztetettségre vonatkozó jelzés, illetve rendőrségi jelzés nem érkezett Önkormányzatunkhoz. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, civil szervezet részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

2012. évben a közoktatási intézményi feladatok mindegyike ellátott volt a településen. A saját fenntartású Hárskúti Német Nemzetiségi Óvodában biztosított volt az óvodás korú gyermekek ellátása.

Hárskút község tekintetében a kötelező felvételt biztosító általános iskola a Báthory István Általános Iskola (8200 Veszprém, Halle u. 10.). A Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel (8200 Veszprém, Iskola u. 6.) létrejött megállapodás szerint a szülők kérhetik az iskolás gyermekeik felvételét az intézménybe.

A középfokú oktatási intézmények legközelebb Veszprém városában érhetők el. Az alapfokú művészetoktatások és a közoktatási szakszolgáltatások is a társulás intézményeiben elérhetők.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védőnőhöz családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

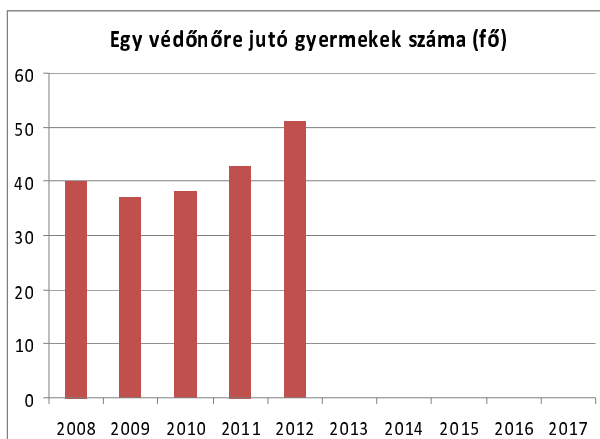
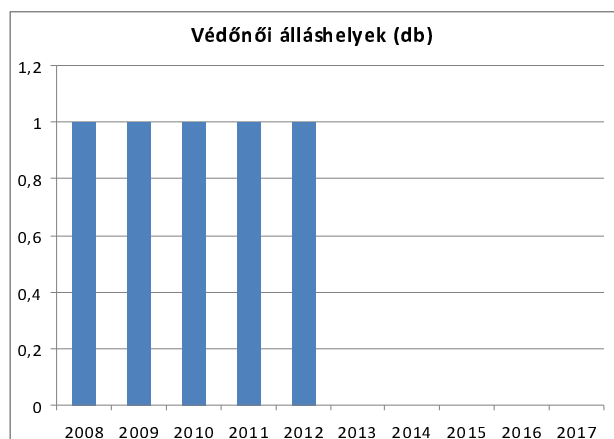
Krizishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre széles: pszichológus igénybevételének lehetősége, segítő beszélgetés, mediáció, nevelési tanácsadás, jogi segítségnyújtás, segítő szervezetek.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	40
2009	1	37
2010	1	38
2011	1	43
2012	1	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzatnál a védőnői feladatok ellátását egy védőnő, Márkó-Bánd és Hárskút települések vonatkozásában látja el. A védőnő heti rendszerességgel, márkói orvosi rendelővel egy épületben kialakított védőnői részben látja el a kisbabákat, tanácsaival segíti a kismamákat és anyukákat. Továbbá otthonukban is felkeresi a családokat, figyelemmel kísérve a gyermekek egészségi állapotát, körülményeit. A védőnő három települést lát el. Bánd és Hárskút kisebb lélekszámú település, míg Márkó nagyobb lélekszámú, így egy védőnő elegendő a feladat ellátásra. A védőnői feladatellátás körébe 0-6 éves korosztályig folyik területi gondozás. A 2010. évtől kezdődően növekvő tendenciát mutat az egy védőnőre jutó gyermekek száma.

Az általános iskoláskorú gyermekek más település iskoláiba járnak, ezért az ő gondozásuk a helyi illetékességgel bíró védőnői feladat ellátásba tartozik.

A házi gyermekorvosi teendőket a felnőttek és gyermekek részére szervezett, vegyes körzetű háziorvosi szolgálat látja el. Az önkormányzat házi gyermekorvosi praxist nem működtet.

Súlyosan beteg, fogyatékos gyermekről Hárskút település vonatkozásában nincsenek információink.

Hárskút Község Önkormányzata a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatán keresztül – külön jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával – biztosítja a településen élők számára.

A Gyermekjóléti Szolgálat képviselője Hárskút településen kéthetente tart ügyfélfogadást. A családgondozó jó és szoros kapcsolatot ápol a jegyzővel, családokkal és az oktatási intézménnyel (óvoda), tanyagondnokkal, valamint az önkormányzat szociális ügyintézőjével.

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe került, a települési önkormányzat jegyzője védelembe vette a gyermeket (jogszabályi változásból adódóan ez a hatáskör átkerült a járási hivatalokhoz).

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásként a gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló rendeletében az önkormányzat kifejezetten a krízishelyzetben lévők számára rendkívüli gyermekvédelmi támogatást biztosít.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatáson túl a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek gyermekétkeztetéshez történő hozzáférése biztosított, bár nem minden érintett él ezzel a lehetőséggel.

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A településen nincs sportcsarnok, az önkormányzat és a Sport Egyesület összefogásával szépen karbantartott futballpálya, melyen akár az óvodai tornaórák is megtarthatók.

A futballpálya mellett pályázati forrásból megépített salakos röplabda, illetve sport-kondi pályát vehetnek igénybe a gyermekek, felnőttek.

Biztonság játszótér van az orvosi rendelő mellett, illetve a Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda udvarán.

Az óvodában külön tornaszoba nincs, az óvodai testnevelés a foglalkoztatóban folyik.

A szabadidős és szünidős programokon a település minden gyermeke – érdeklődési körének megfelelően – részt vehet a Községi Házban megszervezésre kerülő foglalkozásokon. Ilyen pl: a húsvéti és karácsonyi játszóház, nyári szünidői programok, különböző társasjátékok stb.

Az intézményi gyermekétkeztetést az önkormányzat a településen az óvodában működő saját konyhával oldja meg. A konyha nyújt ellátást az óvodai, és a szociális étkeztetést igénylők számára. Hétvégén a konyha nem üzemel, szünidői (nyári) szervezett gyermekétkeztetés nincs az óvodában.

Ingyenes tankönyvellátásról információval nem rendelkezünk, de a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek minden bizonnyal ingyenesen jutottak a tankönyvekhez.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma) leírni a táblázatból

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	2155	n. a.	96
2009	0	2139	n. a.	94
2010	0	2224	n. a.	98
2011	0	2225	n. a.	99
2012	0	2248	n. a.	86

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A vegyes praxisú (gyermek, felnőtt) háziorvos által szolgáltatott adatok a körzete egész területének - Márkó, Bárd és Hárskút - településeire vonatkozó adatok. A háziorvos rendelése a lakosság igényeinek megfelelően lett kialakítva, az ellátáshoz való hozzáférés mindenki számára biztosított.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korú gyermekek speciális ellátási igényeire vonatkozóan a védőnő, a szülők, az óvoda kapcsolata során figyelemmel kísérik a gyermek fejlődését. Szakértői vélemény alapján szakember végzi a fejlesztést. Fontos az óvodával, a fejlesztő pedagógussal való kapcsolattartás, az egyéni fejlesztés egyeztetése, folyamatos információcsere kialakítása. A dokumentálás fontos feladat. Az óvodai nevelés-gondozás során folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermek fejlődését, az dokumentálják. A gyermekekről egészségügyi törzslapot a Védőnő vezet. Az Óvoda a gyermeki fejlődés valamennyi területére vonatkozóan összefoglalja a gyermek adott fejlettségi szintjére vonatkozó megfigyelések tapasztalatokat, háromhavonta, fél évente, évente.

d) gyermekjóléti alapellátás

Településünkön működő gyermekjóléti alapellátás célja, hogy a szociális munka eszközeivel hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás: a gyermekjóléti szolgáltatás.

A gyermekjóléti alapellátás társulási formában megoldott a településen. A Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a településen a családsegítő és a gyermekjóléti szolgáltatást. A szolgálathoz tartozó települések: Herend, Városlőd, Kislőd, Csehbánya, Szentgál, Bárd, Márkó és Hárskút.

Telephelyeiken állandó vagy ideiglenes lakóhellyel rendelkező lakos, illetve az életvitel szerűen a település közigazgatási területén tartózkodó személy számára nyújtanak szolgáltatást, amennyiben a kliens vállalja az intézmény segítő szakembereivel közösen meghatározott cselekvési programban való együttműködést (együttműködési nyilatkozat alapján). Kiskorú személyek esetén a szolgáltatások igénybevételéhez szülői hozzájárulás szükséges.

Szociális Információs Szolgáltatás keretében segítséget nyújt annak a kliensnek, aki telephelyeiken állandó vagy ideiglenes lakóhellyel rendelkező lakos, illetve aki életvitel szerűen a település közigazgatási területén tartózkodik és tájékoztatást szeretne kapni a szociális ellátások hozzáférhetőségével és az igénybevételükre vonatkozó szabályokkal kapcsolatban.

A szolgálat munkatársa heti egy alkalommal tart félnapos ügyfelfogadást településünkön.

e) gyermekvédelem

Hárskút településen a családjukat átmenetileg, vagy tartósan nélkülözni kényszerülő gyermekek számára a gyermekvédelmi szakellátás nyújt alapellátást. Az Óvodában az óvónők látják el intézményen belül a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat, kapcsolatot tartanak a Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatával. A 2011-es évben változott a gyermekek védelméről szóló jogszabály, alapellátásba kellett venni azokat a gyermekeket, akik igazolatlan hiányzásairól az iskola a gyermekjóléti szolgálat felé jelzést küldött, ezért növekedett meg a szám ilyen radikálisan.

A gyermekjóléti szolgálatnál alapellátásban gondozottak száma	
Év	Gondozottak száma
2008	2
2009	1
2010	0
2011	1
2012	2
Forrás: Helyi adatgyűjtés	

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Településünkön krízishelyzetben a Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának segítségével igénybe vehető, ilyenek pl. pszichológus, segítő beszélgetés, mediáció, nevelési tanácsadás, jogi segítségnyújtás, segítő szervezetek. Fontos feladat a gyermekeket érő veszélyekre való felhívás ösztönzése. A településen sem önkormányzati, sem egyéb (egyházi, alapítványi) anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik. Helyi információk alapján erre nincs szükség. A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Veszprémben érhető el.

g) egészségfejlesztés, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Hárskút község Önkormányzatának Képviselő-testülete a kötelezően vállalt önkormányzati sportfeladatok ellátása érdekében alkotta a 10/2009. (IV. 16.) rendeletét „a sportról”. A rendelet célja, hogy megalapozza és létrehozza Hárskút Község Önkormányzata sportkoncepciójának megvalósításához szükséges feltételrendszert, és meghatározza a helyi sporttevékenység finanszírozásának módját. Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a Hárskút Sport Egyesület utánpótlás-nevelésének támogatására, a meglévő sportlétesítmény több funkciók használatának biztosítására. Az Önkormányzat támogatja a sporttal foglalkozó helyi szervezeteket, sportegyesületet, a sporttevékenységet is folytató civil szervezeteket, az

által fenntartott sportlétesítmény használatát biztosítja. Az iskolás korú gyermekek sporttevékenység végzéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételeinek biztosításáról gondoskodik.

Hárskút községben két játszótér üzemel egyik a Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda udvarán, a másik a Hárskút Fejlődéséért Közalapítvány fenntartásával és üzemeltetésével az Orvosi Rendelő udvarán.

A Községi Könyvtár és Művelődési Házban a programszervezők sokrétű programokkal várják a kicsiket és nagyokat egyaránt pl. húsvéti-, karácsonyi, szabadtéri és kézműves játszóházak, sportprogramok- kirándulások szervezése, klubfoglalkozások.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidői) ingyenes tankönyv

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendszeres gyermekvédelmi támogatási jogosultsághoz kötődnek az ellátási formák:

Gyermekétkeztetés esetén az óvodás gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át kedvezményként kell biztosítani, az óvodában ingyenes étkeztetésben résztvevők száma a 2012. évben volt a legmagasabb.

Három vagy többgyermekes családoknál, illetve a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után az intézményi térítési díj 50 %-át kell kedvezményként biztosítani. A vizsgált időszakban szintén a 2012. évben volt a legmagasabb a kedvezményben részesülők száma.

Nyári gyermekétkeztetésben a vizsgált időszakban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, és a nyári étkeztetést igénylő összes gyermek részesült.

1) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A településen egy közoktatási intézmény működik a Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda, melyben egyaránt nevelnek különleges bánásmódot igénylő gyermeket, sajátos nevelési igényű gyermeket, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermeket éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermeket. Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése a szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem történt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az önkormányzat és intézményei, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkájuk során fokozott odafigyelést tanúsítanak a hátrányos helyzetben lévő személyek, családok segítésére. Segítő munkájukat összehangoltak, jól működő jelzőrendszer keretein belül végzik. A tanyagondnoki szolgálat gépjárműjével történik a gyermekek védőnőhöz, illetve orvoshoz történő szállítása. Az óvodás gyermekeket bábsházba, illetve kirándulásra történő szállítása szintén a tanyagondnoki gépjárművel történik. Az önkormányzat a szociális ellátórendszerén, valamint rendeletalkotási jogosultságán keresztül biztosítja a településen élő, hátrányos helyzetben lévő társadalmi rétegek számára az ellátásokat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Hárskúton iskola nem működik, a hárskúti iskoláskorú gyermekek Veszprémbe járnak általános iskolába. A Veszprém Megyei Kormányhivatal a kötelező felvételt biztosító iskolának Báthory István Általános Iskolát jelölte ki. A Szilágyi Erzsébet Keresztény Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel (8200 Veszprém, Iskola u. 6.) létrejött megállapodás szerint a szülők kérhetik az iskolás gyermekeik felvételét ebbe az intézménybe is.

Az óvodai ellátás tekintetében településünkön minden gyermek ellátása biztosítható, helyhiány miatt elutasított gyermek nem volt.

Az óvodai nevelés során nagy hangsúlyt és figyelmet kell fordítani a hátrányos, halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekek átlagostól eltérő fejlődésüknek a felismerésére, fejlesztésére. A sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony fejlődését team munkában biztosítják. A településen egy közoktatási intézmény működik a Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda, melyben egyaránt nevelnek különleges bánásmódot igénylő gyermeket, sajátos nevelési igényű gyermeket, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermeket éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermeket. Jelenleg az Óvodában: 3 gyermek hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nincs, 1 gyermek sajátos nevelési igényű, mely gyermek részére az intézmény fejlesztő foglalkozásokat szervez. Egy fő logopédus segíti a gyermekek fejlesztését, illetve az óvodavezető fejlesztőpedagógusi végzettséggel rendelkezik így kéznél van a segítség a rászorulóknak részére.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-16.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2013.07.22.-2013.08.16.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	13	1	7	2		23
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1			1		2
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	3	1	2	2		8
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2			1		3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda fenntartója Hárskút Község Önkormányzata. Az óvoda jelenleg egy csoporttal működik.

Az óvoda épülete állandó felújításra, fejlesztésre, a technikai felszereltség is bővítésre szorult. Az udvar rendezett, karbantartott.

A kültéri játékok folyamatos karbantartást igényelnek, szükséges lenne további EU-s szabványnak megfelelő kültéri játékok beszerzése.

A jogszabályban meghatározott személyi feltételek teljesülnek az óvodánkban, hiányzó alkalmazotti létszám, üres állás nincs. Jelenleg két óvodapedagógus és egy dajka látja el a nevelési feladatokat.

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások teljesítése érdekében óraadó logopédus heti három órában foglalkozik az óvodában a fejlesztésre rászoruló gyermekekkel. Szükség esetén a nevelési tanácsadó látja el Veszprémben a gyógypedagógus, gyógytestnevelési, konduktori teendőket.

A településen egy német nemzetiségi óvoda működik, egy óvodai csoporttal. Az óvodai férőhelyek száma 25. Az óvodába beíratott gyermekek száma 23 fő.

A két és féléves korú gyermek csak abban az esetben vehető fel az óvodába, ha minden harmadik életévét betöltött gyermek számára biztosított az elhelyezés és még van üres férőhely.

Az Óvoda jelenlegi épületének egyik része régi, nyirkos, hideg, a gyermekek egészséges fejlődéséhez való jogát szeretné Önkormányzatunk biztosítani, ezért tervei között szerepel pályázati forrásból a volt iskolaépület átalakítása, felújítása, alkalmassá téve az óvodai ellátás biztosítását.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	3					
Összesen	3	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Hárskút település egy óvodai körzetet alkot, ahol jelenleg az Óvodában egy csoport van. Az Óvodában a hátrányos helyzetű gyermekek száma 3 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jelenleg nincs. Az Óvodában szegregáció nem tapasztalható. Az iskoláskorú gyermekekről gyűjtött önkormányzati adatok alapján elmondható, hogy hátrányos megkülönböztetés, szegregáció abban a korcsoportban sem tapasztalható.

Településünkön a köznevelési intézményben hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés a nevelés területén, illetve az intézményen belül szegregáció nem történt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Hárskút településen működő Német Nemzetiségi Általános Iskola jogutód nélkül 2008. augusztus 31. napjával megszűnt, így a kérdés nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendszeres gyermekvédelmi támogatási jogosultsághoz kötődnek az ellátási formák:

Gyermekétkeztetés esetén az óvodás gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át kedvezményként kell biztosítani, ebből adódóan az óvodában ingyenes étkeztetésben résztvevők száma a 2012. évben volt a legmagasabb.

Három vagy többgyermekes családoknál, illetve a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után az intézményi térítési díj 50 %-át kell kedvezményként biztosítani. A vizsgált időszakban szintén a 2012. évben volt a legmagasabb a kedvezményben részesülők száma.

Az önkormányzat minden gyermek étkeztetéséhez napi 20,-Ft/adag/fő hozzájárulást biztosít a költségvetésében.

Nyári gyermekétkeztetésben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, és a nyári étkeztetést igénylő összes gyermek részesült.

Az iskolákban folyó oktatási munka során gyermekeink minden segítséget megkapnak pedagógusaiktól, nincs az Önkormányzatnak tudomása arról, hogy panasz, észrevétel történt volna ezzel kapcsolatban.

Hárskút Község Önkormányzata több éve részt vesz a felsőoktatásban tanuló hallgatók támogatására szolgáló Bursa Hungarica pályázatban.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek egészséges életmódhoz való esélyei, illetve az egészséges fejlődéshez való esélyek csak részben biztosítottak, az akadálymentes környezet nem biztosított.	A „Hárskút Faluház” projekt keretében, új, akadálymentes óvoda kialakítása.
Hátrányos helyzetű gyermekek támogatása.	Hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának növelése, akadálymentes környezet biztosítása.
A gyermekeket érintő veszélyekre való felhívás ösztönzése.	A gyermekek biztonságos környezetben történő nevelésének elősegítése ismeretterjesztéssel.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért, egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	255	231	244	220	11	11
2009	252	235	236	221	16	14
2010	255	235	237	223	18	12
2011	256	233	244	220	12	13

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A táblázat adatai arról adnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez talán a fizikai állóképesség miatt lehet így. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaerőt részesítik előnyben. Nem megy el GYES-re, és nem ő marad otthon a beteg gyerekkel. Ezek nem hangosan kimondott vélemények, de azért érzékelhető.

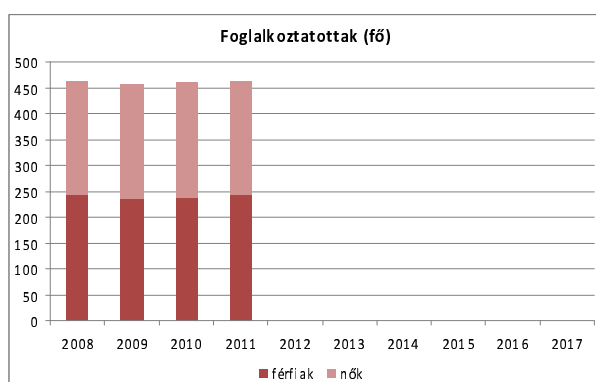
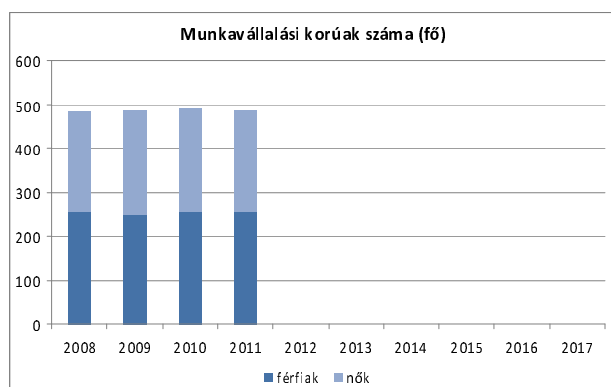
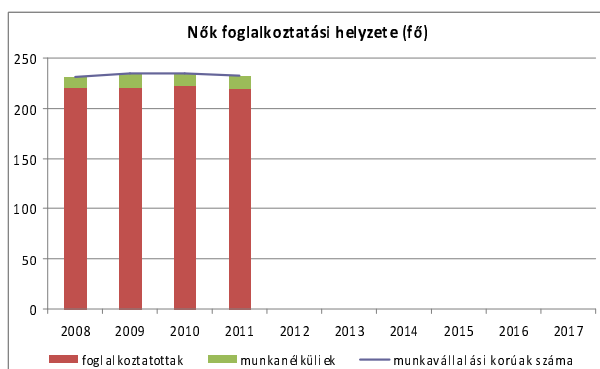
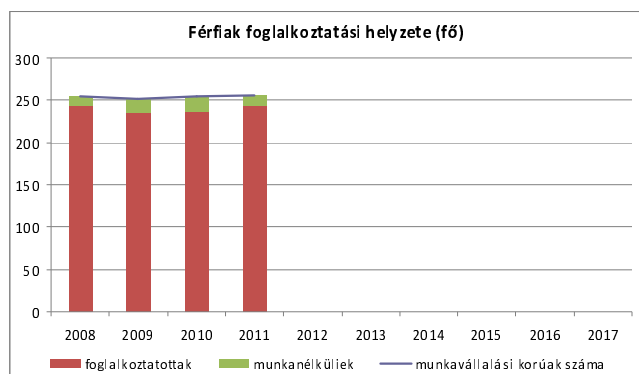
Nők számára helyben csak az Önkormányzat tud munkát biztosítani közfoglalkoztatás keretében.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	résztevők száma	résztevő nők száma
2008	1	17	5	2
2009	2	15	4	2
2010	2	26	3	1
2011	0	13	2	1
2012	0	25	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A településen felnőttképző programok, egyéb munkaerő- piaci szolgáltatások, illetve helyi foglalkoztatási programok nincsenek.

A vonzásközpontban a munkaügyi központ szervezésében széleskörű felnőttképző programok és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások érhetők el. A vizsgált időszak utolsó évében a településről egy személy sem vett részt képzésben.

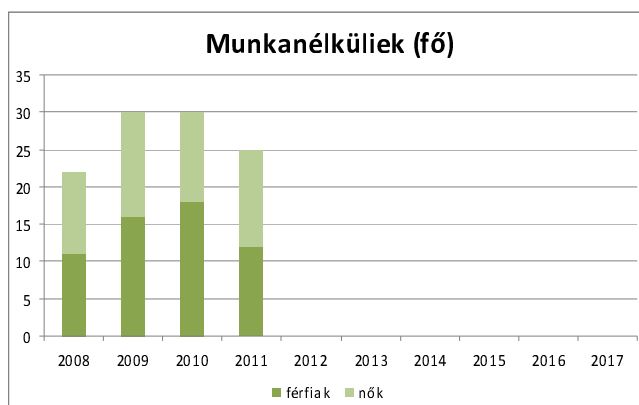
Az adatgyűjtés során csak a képzésben résztvevők adatai állnak rendelkezésünkre, a képzésre jelentkezők és az esetlegesen elutasítottak számáról adattal nem rendelkezünk.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakk munkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	na	na	na	na	na	na	na	na
2009	12	1	3	3	0	4	1	0
2010	11	0	4	4	0	3	0	0
2011	13	0	5	3	2	2	1	0
2012	10	0	3	2	2	2	1	0

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A regisztrált munkanélküli nők iskolai végzettség szerinti összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező, a szakmunkás végzettségű, valamint az érettségizett munkavállalók elhelyezkedési lehetőségei a legnehezebbek. Részükre nyújthat megoldás a munkaügyi központ által szervezett széleskörű képzési, átképzési lehetőség.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. Megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében. Településünkön hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nem érkezett jelentés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	24	0	0	0	0	0	0
2009	26	0	0	0	0	0	0
2010	26	0	0	0	0	0	0
2011	20	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánélet béli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Arról, hogy a gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülők feladatait, biztosít-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket, nem áll rendelkezésünkre adat.

Hárskúton bölcsőde, családi napközi, családi gyermekfelügyelet, házi gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás nem működik.

Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában. Az óvodában reggel 6.30 órától várják a gyermekeket, a szülők 16.00 óráig biztonságban tudhatják gyerekeiket.

Hárskút község Önkormányzata által fenntartott Német Nemzetiségi Általános Iskola 2008. augusztus 31. napjával jogutód nélkül megszűnt.

A községben családbarát munkahelyi megoldásra, rugalmas munkaidőkezdésre azért nincs példa, mert munkahely sincs.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	24	24
2009	1	26	26
2010	1	26	26
2011	1	20	20
2012	1	20	20

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

Várandós tanácsadást havi rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

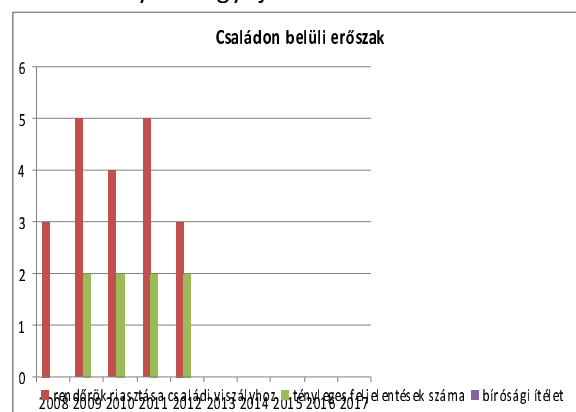
A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távol tartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távol tartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyan ezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi vizsályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	3	0	na
2009	5	2	na
2010	4	2	na
2011	5	2	na
2012	3	2	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást, vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, és szigorúan fel kell lépni ellene. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. A település nem jelezte, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni. A rendőrségtől kapott adatszolgáltatás szerint a vizsgált időszakban Hárskút településen, családon belüli erőszak során történt bűncselekmény regisztrálására nem került sor, a fenti adatokat a körzetre vonatkozóan (Márkó, Bánd, Hárskút települések) adták meg.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2008	0	52	Nincs	24
2009	0	52	Nincs	85
2010	0	42	Nincs	85
2011	0	30	Nincs	179
2012	0	30	Nincs	179

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat munkatársaihoz fordulhatnak a krízishelyzetbe kerülő nők. A Szolgálat munkatársai segítséget, felvilágosítást nyújtanak az igénybe vehető szolgáltatásokról. A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Veszprémben érhető el. A családok önként kérhetik felvételüket az intézményvezetőnél személyesen, telefonon vagy levélben. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Az átmeneti intézményben az egy szülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (étkezés, iskoláztatás költsége, ruházat, szabadidős tevékenység járulékos költség), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek. A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék.

A szakminisztérium támogatásával családon belüli erőszak áldozatává vált egyedülálló nőket, valamint gyermekes anyákat fogadnak be. Az úgynevezett „krízis-ellátásban” más segítő munkát alkalmaznak, mint az átmeneti otthonba került családoknál. Az akut bántalmazás miatt bekerülő nők és gyermekek néhány hétig (4-8 hét) maradhatnak, ahol teljes körű, ingyenes ellátásban részesülnek. A krízis ellátás célja, hogy az akut krízist feldolgozhasák a bántalmazottak, illetve a megfelelő pszichés, mentális, jogi, anyagi és személyi segítséggel tartós, biztonságos lakhatáshoz jussanak. A krízis-ellátást az intézményen belül integráltan végzik. A bántalmazottak így a profi szakemberek támogatásán kívül az átmeneti otthonban élők segítségét is élvezhetik. A településen sem önkormányzati, sem egyéb (egyházi, alapítványi) anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik. Helyi információk alapján erre nincs szükség. A fenti adatokból azonban megállapítható, hogy a krízishelyzetbe került személyek önkormányzati anyaothont a település 50 km-es körzetében, és nem önkormányzati anyaothont (egyházi, alapítványi) a település 50 km-es körzetében számában jelentős növekedés tapasztalható a vizsgált időszakban.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Az adatgyűjtés a nők adott településen való közéleti részvételét térképezi fel.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

Év	Képviselő-testület tagja	
	Férfi	Nő
2008	7	1
2009	7	1
2010	5	0
2011	5	0
2012	5	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A 2010. évi önkormányzati választásokat követően Hárskút Község Önkormányzatának Képviselő-testületében a polgármester és a négy képviselő között női képviselő nem szerzett mandátumot. A 2006-2010. közötti választási ciklusban egy női képviselőnek volt mandátuma Hárskút község Önkormányzat képviselő-testületében. A település közéletében a nők aktivitása magasabb, mint a férfiaké. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmény is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak, a

férfiak száma elenyésző. Országos jelenség, hogy a pedagógusok eloszlása a szakterületek, ill. vezetői szintek között merev nemi sztereotípiákat követ. Nincs kimutatás, elemzés az intézményekben az egyes foglalkozásokon, versenyeken való résztvevők, valamint a felvételi jelentkezések nemek szerinti eloszlásáról.

Egyéb munkahelyekről az Önkormányzat információval nem rendelkezik.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Hárskúton nem jellemzők, intézkedést nem igényelnek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők munkanélküliségi arányának további csökkentése szükséges.	A munkanélküliek arányának csökkentése a kisgyermekes nők körében.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Tény, hogy soha nem volt annyi idős ember a világon, mint napjainkban. Tény az is, hogy a korcsoporton belül is nő az arányuk. A társadalmak előregedése globális problémává lett, különösen a fejlett ipari térségekben, országokban, így az Európai Unióban és Magyarországon is.

Az idősödéssel párhuzamosan csökken a fiatal korosztályok aránya, az öregedési index egyre kedvezőtlenebbé válik. A megváltozott helyzet kezelésére ismert nemzetközi szervezetek új idős politikai célokat, fejlesztési szándékokat, deklarációkat fogalmaztak meg, amelyeket figyelembe vettek a magyar idősügyi koncepció megalkotói is.

Paradigmaváltás történt az idős politikában. A korábbi deficitmodellt – amely főleg a veszteségekre összpontosított (egészség- és teljesítményromlás) – felváltotta a fejlődésmodell. Ebben az új modellben előtérbe kerül:

- a meglévő képességek megőrzése és fejlesztése
- a széles körű aktivitás
- az eddig nem használt képességek előhívása és
- az új kihívásokra való reagálás képességének kialakítása.

A modell a passzivitás helyett az idős emberek aktivizálását célozza meg. A törekvések arra irányulnak, hogy az idősek (újra) bevonhatók legyenek a társadalomba. Fontossá válik a felnőttoktatás, az egész életen

át tartó tanulás (life long learning), és a generációk közötti kapcsolatok javítása. A fejlett társadalmakban – részben a várható élettartam növekedésének hatására – új értelmet nyert az időssé válás folyamata, és maga az időskor fogalma.

Óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy kit tekintünk időseknek?

Az Idős-ügyi Nemzeti Stratégia (2009.) az időskor meghatározásánál több aspektust is figyelembe vesz. Ezek:

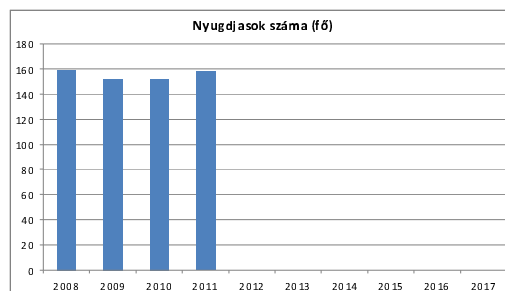
- kronológiai életkor (évek száma)
- biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye)
- pszichológiai életkor (szubjektív érzés – ki mennyi időseknek érzi magát)
- szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart időseknek)

Ám az Idős-ügyi Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, ami három korcsoportot különböztet meg: idősödők (60-74 évesek), idősek (75-89 évesek) és a nagyon idősek, agg vagy szép korúak (90 éves és felette). E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük időseknek.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	58	101	159
2009	58	94	152
2010	62	90	152
2011	66	92	158

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A település népességének összetételében az időskorúak aránya emelkedő tendenciát mutat. A népesség korösszetétele az idősebb korcsoport felé tolódik. A 2012. évi adatok alapján az állandó népesség 19.15 %-a 60 év feletti. Településünkön az egyedül élő idősek aránya a település teljes lakosságának a 3.6 %-a. A vizsgált időszakban megállapítható, hogy a nyugdíjasok száma növekvő tendenciát mutat, mely a település elöregedő mivoltára utal, tehát az idősek fokozott ellátására van szükség. Egyre több olyan háztartás van, amelyben idős személyek is, de főleg, amelyekben csak idős emberek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egyszemélyes háztartást tartson fenn. A statisztikai adatok alapján az utóbbi években erősödni látszik az a tendencia, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat, még a megövegyülés után sem költöznek össze gyermekekkel, unokáikkal, hanem megpróbálnak önállóan élni.

Sajnálatos módon a természetes szaporodás is negatív előjellel bír.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előre haladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

A demográfiai folyamat adatait az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama.

Az idősödés társadalmi és gazdasági probléma, kihívás a szociális ellátórendszernek.

Az idős korban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzők a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik: az öregségi nyugdíj, a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás: az özvegyi nyugdíj; árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapította meg 2012. évben, jogszabályi változásból adódóan 2013. évtől ez a hatáskör átkerült a járási hivatalokhoz.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az OECD 1998-as definíciója szerint az „aktív idősor” koncepció az idős emberek képessé tétele arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban és a gazdaságban. Ez nem azt jelenti, hogy az egészségi állapotukra, munkaképességükre és munkakedvükre tekintet nélkül dolgozniuk kell, hanem azt, hogy meg kell kapniuk a lehetőséget, hogy szabadon döntsék el, mivel töltik az időjüket. Az „aktív idősor” koncepció tehát nemcsak a fizetett munkavégzésre helyezi a hangsúlyt, hanem minden hasznos tevékenységre, legyen az önkéntes, tanulás, kultúrafogyasztás, utazás, családi feladatokban, közösségi munkában való részvétel.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik az illető.

A településen a regisztrált munkanélküliek száma 2011. évben 25 fő, ebből 7 fő 50 év feletti.

Nem jellemző, hogy a lakosság köréből többen éljenek a nyugdíj melletti/helyzeti munkavégzés lehetőségével.

A település előregedő, az idős, nyugdíjas emberek a vidéki életmóddal járó többletterhelés miatt örülnek, ha a ház körüli teendőket el tudják látni. Mindenki kertes házban lakik, ahol akad munka bőven.

A településen nincs munkahely a fiatalok számára sem, így a nyugdíjasok foglalkoztatására sincs lehetőség. A gazdasági válság kezdetét követően nőtt az idősebb munkanélküliek száma, a munkáltatók a munkahelyeken történő megszorítások során nemcsak a fiatalabb, hanem az idősebb korosztály elbocsátása mellett is döntött.

b) *tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idős, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)*

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny idős kor (lehetőségek a településen)

Év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008	0	1	1	0	2
2009	0	1	1	0	2
2010	0	1	1	0	2
2011	0	1	1	0	2
2012	0	1	1	0	2

Forrás: Helyi adatgyűjtés

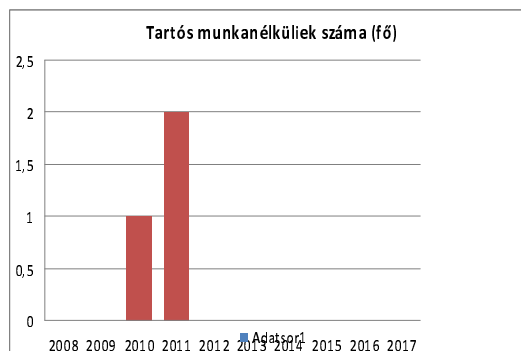
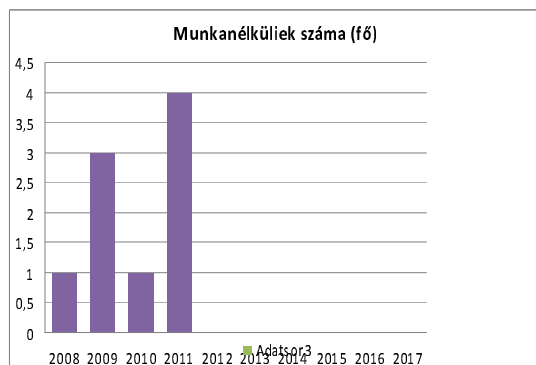
Hárskút községben az idősebb korosztályt tevékeny idős kor jellemzi. Az idősök nagy része a saját családi gazdaságában dolgozik, állatot nevel, növényt termeszt, mely megélhetést biztosít a nyugdíj mellett az idősebb korosztálynak. A településen az idősebb korosztály körében az élethosszig tartó tanulás nem jellemző. A településen önkormányzati, illetve egyéb szervezetek által támogatott lehetőségek nincsenek, a civil szervezetben azonban szívesen tevékenykednek idősebb korosztályhoz tartozó lakótársaink. A vonzásközpontban, Veszprémben érhetők el a Munkaügyi Központ által támogatott programok.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén*

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	22	1	5%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2009	30	3	10%	2	0	0%
2010	30	1	3%	3	1	33%
2011	25	4	16%	4	2	50%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

A településen a regisztrált munkanélküliek száma 2011. évben 25 fő, ebből 4 fő 55 év feletti, tehát a regisztrált munkanélküliek 16 %-a. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési esélye a nullával egyenlő. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. Hátrányos megkülönböztetésről nem érkezett panasz, jelzés az Önkormányzat felé.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzat biztosítja. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat.

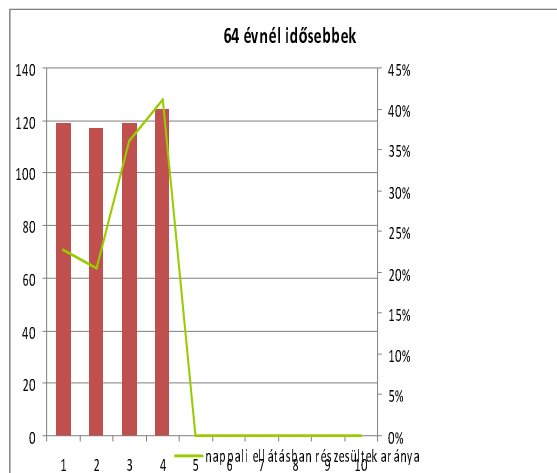
Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	119	27	23%
2009	117	24	21%
2010	119	43	36%
2011	124	51	41%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	1
2012	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az idősök életminőségének fejlesztési alapja az egészség megőrzése, ezért az Önkormányzat a lehetőségeihez mérten támogat minden ezt célzó kezdeményezést. Az idősebb korosztály egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése biztosítva van.

Hárskút településen a nappali ellátásra a Kistérségi Gondozási Központon keresztül van lehetőség, területileg a herendi Idősek Klubjához tartozunk.

A Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézményében biztosított a Veszprémi Kistérség településein lakóhellyel rendelkező értelmi fogyatékosok részére az alapellátás.

Az utóbbi két ellátási formára nem merült fel igény még a településen.

Házi segítségnyújtást egyrészt a NAPÁVA Szociálisgondozó Nonprofit Kft. végzi, 2 gondozó látja el a klienseket, az ellátást minden igénylő részére biztosítani tudják. Az igénybe vevők számáról nem rendelkezünk információval.

Másrészt Hárskút Község Önkormányzata, mint fenntartó által működtetett házi segítségnyújtás célja, hogy a szociális szolgáltatás biztosításával a településeken élő idős, megromlott egészségi állapotú, fogyatékoságuk vagy szenvedélybetegségük, hajléktalan élethelyzetük miatt segítségre szoruló - személyre szabott - gondozásával hozzájáruljon ahhoz, hogy az igénybe vevők a biztonságos, megszokott lakókörnyezetükben a lehető leghosszabb ideig önálló vagy meghatározott mértékű állapotukhoz igazított segítségnyújtással, részben önálló életvitelt folytassanak, emberi méltóságukat családi és közösségi kapcsolataikat megőrizve élhessenek. A házi segítségnyújtás keretében folyó gondozási tevékenység során a szolgáltatást igénybe vevő személy részére fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújtunk, az igénybe vevőt szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban részesítjük, a hiányzó vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállításában nyújtunk segítséget.

A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, szociális szükséglete saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Ellátottak köre a településeken élő szociális és egészségi állapotuk okán rászoruló és az azt igénylők köre. Az igénybe vevők 60 éven felüliek, többségében egyedül, kedvezőtlen szociális körülmények között élők, rossz egészségi állapotban lévők.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvényben foglaltak alapján önkormányzatunk szociális étkeztetés keretében legalább egyszeri napi meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Ennek megfelelően az önkormányzat lehetőséget biztosít az étkeztetés igénybevételére különösen azoknak, akik koruk (70 év felett), egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt étkezésükről nem képesek

más módon gondoskodni. A népesség előregedése, a családi struktúrák változásai, valamint a lakosság anyagi helyzete romlásának következtében megnőtt az igény e személyes gondoskodási forma iránt.

Településünkön a lakosság korösszetétele kedvezőtlen, magas az időskorúak aránya. A munkahelyek folyamatos megszűnése miatt megfigyelhető a fiatalok elvándorlása. Többek között ennek is köszönhető, hogy ma már kevésbé jellemző a több generáció együttélése, ami megnehezíti az önmaguk ellátásában segítségre szoruló időskorúak gondozását. Emiatt egyre növekszik azok aránya, akik idősen egyedül élnek. Emellett növekvő tendenciát mutat azok száma is, akik különböző testi, szellemi, valamint szociális problémákkal küzdenek, és emiatt segítségre szorúlnak. Az étel az igénylő részére való eljuttatása az ellátott vagy hozzátartozója, segítője által történő elvitellel, valamint az étel lakásra szállításával történik. A lakásra szállítás a tanyagondnok által - mely külön térítési díj nélkül történik - szervezeten, előre tervezett módon kerül sor. Szem előtt tartva azt, hogy a rászoruló az ételt lehetőség szerint mindig ugyanabban az időpontban, fogyasztásra alkalmas hőfokon kapják meg.

Az étkeztetés biztosításával, mint a segítségnyújtásnak ezzel a formájával elérhető, hogy a településen élő idős és megromlott egészségi állapotú emberek nem kényszerülnek feladni önálló életvitelüket, és minél későbbre tolódik a bentlakásos ellátásra vonatkozó igények megjelenése.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben foglaltak alapján Hárskút Község Önkormányzata tanyagondnoki szolgáltatás keretében, a tanyagondnok Hárskút településen működő Hárskúti Német Nemzetiségi Óvoda konyhájáról szállítja munkanapokon az ebédet átlagosan napi 25-35 fő igénybe vevő részére.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása érdekében a felmerülő igényeknek megfelelően szakorvosi rendelőbe szállítja az arra rászoruló személyeket.

Szükség szerint közreműködik a gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök kiváltásában és házhoz szállításában.

Rendszeres gyermekszállítást nem végez, de a felmerülő igényeknek megfelelően szállítja a gyermekeket bábusházba, egyéb rendezvényre, kirándulásra, sporteseményre.

Tájékoztatja az érintetteket a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási, munkaügyi és egyéb ellátások igénylése tekintetében.

Információt nyújt az intézmények elérhetőségéről, nyitvatartási rendjéről, a szolgáltatások köréről, jellegéről, elérhetőségéről és az igénybevételük módjáról, az ellátások igényléséhez szükséges iratokról.

Tevékenysége során segít az ellátottaknak a különböző hivatali vagy postai ügyintézésben, az ellátottakat elkíséri az érintett helyekre, vagy személyesen intézkedik, ha ezt az ellátottak igényelik. Biztosítja a családgondozó ellátotthoz való eljutását, illetve szükség esetén az ellátott Családsegítő Központba, majd onnan a lakóhelyére történő szállítását.

A tanyagondnoki rendszer célja a Hárskút község település közigazgatási területén élő lakosság részére az intézményi hiányból adódó hátrányok enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

Feladata a különböző szolgáltatások megjelenítése, az itt élő lakosok e szolgáltatásokkal való kapcsolatának javítása, a közösségeken belül működő kapcsolatrendszerek megerősítése, ha szükséges működtetése, továbbá az egyéni és közösségi szintű igények kielégítésnek biztosítása.

A településen élők egészségügyi ellátása megoldott. Egy házi orvosi praxis van, amely egyben a gyermekorvosi teendőket is ellátja (vegyes praxisként működik), 1 fő védőnő dolgozik a körzetben.

A körzethez Márkó, Bárd és Hárskút települések tartoznak. Hétköznapiokon hétfő, kedd és csütörtöki napokon van rendelés Hárskúton, minden nap van rendelés a központi rendelőben Márkón.

A házi orvosi igénybe vevők előjegyzési rendszer keretében is bejelentkezhetnek rendelésre, mely program lehetővé teszi a telefonon, személyesen vagy interneten történő bejelentkezést. Betöltetlen státusz nincs a településen.

Hárskút községben a házi orvos részére biztosított orvosi rendelő – többszöri átépítést, felújítást követően is - rossz állapotban van.

Problémát jelent, hogy az orvosi rendelőt, illetve annak jogszabályban előírt akadálymentesítését forrás hiány miatt nem sikerült még megoldani.

A család és nővédelmi gondozás a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen. A védőnői tanácsadás Márkón az újjáépített rendelőben van, az épület teljes mértékben akadálymentesített.

A védőnő ezen felül is sokat segít a kisgyermekes édesanyáknak, családoknak: ruhaadományok közvetítése, segítő beszélgetések stb., ezek mind fontosak az édesanyák, a családok lelki egészségmegőrzésében.

Az egészségügyi alapellátáshoz tartozó fogorvosi ellátás és az ügyeleti ellátás a 8 km-re lévő megyeszékhelyen, Veszprémben érhető el.

Az egészségügyi szakellátásokat (kórházi, illetve sürgősségi ellátás) Veszprémben vehetik igénybe a község lakói, van néhány olyan szakellátás is, mely a megye más városában működik. Az éjszakai és munkaszüneti napokon a Veszprém Megyei Chólnoky Ferenc Kórházban (8200 Veszprém, Kórház u. 1.) lehet elérni az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást, mely 24 órás sürgősségi ügyelet formában működik. A területi ellátásért szintén a fenti intézmény a felelős.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapította meg 2012. évben, jogszabályi változásból adódóan 2013. évtől ez a hatáskör átkerült a járási hivatalokhoz. A vizsgált időszakban Hárskút település vonatkozásában egy fő részesült időskorúak járadékában.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település egyik célja az idősebb korosztály bevonása a kulturális és közművelődési programokba, hogy csökkentsék az idősek elszigetelődését, elhagyatottságát. Programok szervezését szorgalmazza, melyek az idősebb korosztály érdeklődését is felkeltik. Hárskúton egyre több program keretében az Önkormányzat lehetőséget biztosít a lakosság részére, mely érték növekedése jelzi, hogy a település vezetése fontosnak tartja a lakosság kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférését. A településen aktív nyugdíjas élet folyik, melynek mozdítója a Nyugdíjas Klub, amely 2001. évben alakult. Munkájukra mindig lehet számítani a településen megszervezésre kerülő rendezvények bonyolításában, vendéglátásban. A klubba azokat az egyedülálló nyugdíjasokat várják, akik társaságra és programokra vágnak. Várják azokat a nyugdíjasokat is, akik párjukkal élnek és szeretnék a napjaikat nagyobb társaságban eltölteni.

Nagy beszélgetések, filmnézés, kártyacsaták, társasjáték, szalonnasütés, bográcsozás, előadások, kímélő torna, kirándulások, dolgoz, kézműves napok, zenés programok, egyéb rendezvényeken vehetnek részt az érdeklődő nyugdíjasok.

Feladatuknak tartják szervezetük tagjai részére olyan emberi, közösségi légkör megteremtését, amivel javítani tudják nyugdíjas társaik közérzetét és segíteni tudják informáltságukat.

Igyekeznek a nyugdíjas társaiknak lehetőséget biztosítani a szabadidőjük kellemes, tartalmas és hasznos eltöltéséhez. Nemcsak munkával és szorgoskodással telik közös idejük, hanem szívesen kirándulnak, sok színes programot szerveznek. Rendszeres elfoglaltságuk a havonta megtartott klubfoglalkozások. Összejövetelük helyszíne a Községi Könyvtár és Művelődési Ház. Több olyan tag is van, akik a kezdetektől jár a klubba.

Bár a helyközi közlekedés jónak mondható Hárskút és Veszprém között, de az idősek már kicsit nehezebben modulnak ki, van, aki nem is jut el vidéki rendezvényekre. Ezért is tartja fontosnak, és támogatja az Önkormányzat a helyi rendezvényeket.

c) *idősek informatikai jártassága*

Az idősebb korosztály körében egyre többen jártasok az informatikában, ez betudható annak is, hogy az elmúlt pár évben nyugdíjba vonulók közül már sokan dolgoztak számítógéppel munkahelyeiken. Egyre többen mutatnak érdeklődést az informatika iránt, barátokat szerezhetnek, régi ismerősökkel vehetik fel a kapcsolatot.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi önkormányzat megalakulás óta rendszeresen támogatja, a Nyugdíjas Klubot pl. a tagokat a tanyagondnok szállítja az összejöveletekre. A Községi Könyvtár és Művelődési Házban biztosítja az összejöveletek helyszínét. Feladatuknak tartják szervezetük tagjai részére olyan emberi, közösségi légkör megteremtését, amivel javítani tudják nyugdíjas társaik közérzetét és segíteni tudják informáltságukat. Igyekeznek a nyugdíjas társaiknak lehetőséget biztosítani a szabadidőjük kellemes, tartalmas és hasznos eltöltéséhez. Nemcsak munkával és szorgoskodással telik közös idejük, hanem szívesen kirándulnak, sok színes programot szerveznek. Rendszeres elfoglaltságuk a havonta megtartott klubfoglalkozások.

Az elmúlt években több alkalommal megrendezésre került a településen az egészségnap, ahol gyermekektől a nyugdíjasokig érdekes előadásokat hallgattak az érdeklődők, különböző szűrővizsgálatokat végeztek el a hozzáértő szakemberek, valamint ételmezeivel kapcsolatos tanácsokat hallgattak az egészségnapon részt vevők. Az idősebb, de még tetterre kész nyugdíjasok egyaránt aktívak a civil, állami vagy egyházi eseményeken egyaránt. A még idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek elszigetelődése, elhanyagolása, magas az egyedül élők aránya	Az időskorúak elszigetelődésének csökkentése, az elhanyagolás veszélyének kitett idős személyek fokozott támogatása, a hasznos időtöltés és a kapcsolatteremtés érdekében, informatikai ismereteik bővítése (ami egyben segíti a generációk egymáshoz való közeledését is). Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése
Hagyományok és szokások átadása nem biztosított a generációk között	Nemzedékek közötti kapcsolatteremtés nehézségének oldása, hagyományőrző rendezvények segítségével.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. Az 1990. évi népszámláláshoz képest a fogyatékos emberek létszáma és aránya jelentősen emelkedett. A létszámnövekedés azzal is összefügghet, hogy 2001-ben a fogyatékos emberek – többek között a jól előkészített és végrehajtott kommunikáció eredményeképpen – többen vállalták

fogyatékoságukat, mint 1990-ben. Ugyanakkor az is elképzelhető, hogy a fogyatékoság mind pontosabb meghatározása következtében többen vannak tisztában egészségi állapotuk fogyatékossgal kapcsolatos jellegével. A népesség fogyatékossgátípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérültek a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékossgban szenvedők aránya. A településünkön fogyatékkal élő személyekről kevés adat áll rendelkezésre, ennek oka, hogy számuk alig éri el az összlakosság 1 %-át (helyi adatgyűjtés).

7.1 A településen fogyatékossggal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek foglalkoztatását szabályzó előírások a foglalkoztatók számára nem kedvezők. A munkáltató részéről egyre szigorúbbak és túlzott adminisztrációt igényelnek. A fogyatékkal élők oldaláról pedig jövedelmi értékhatár szab gátat a munkavállalásnak.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	11	n. a.
2009	9	n. a.
2010	8	n. a.
2011	23	n. a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hárskút településen nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkéről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről.

A településen a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeiről felmérés nem készült, helyi adatgyűjtés alapján elmondható, hogy foglalkoztatásukkal kapcsolatos problémáról megkeresés nem érkezett az Önkormányzathoz. Településünkön a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos, de élnek köztünk látássérültek is. Hallássérültekről, értelmileg akadályozottakról, autistákról információval nem rendelkezünk. A fogyatékkal élők legnagyobb részének megélhetési forrása az alacsony összegű

rokkantsági ellátás, járadék vagy segély. Ezen ellátások azonban számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. A tartós egészségügyi problémával, valamint fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Ez a probléma azonban az ország egészére nézve megoldásra vár.

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Fogyatékkal élő lakótársaink foglalkoztatására a településen nincs mód, mivel a jelenlegi foglalkoztatóknál nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak a különleges eszközök és feltételek. Nem rendelkezünk olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tenne a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje. A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen nincs nappali ellátás, lakóotthon, gondozóház. Erre jelenleg nincs is igény, az érintettek ellátása családon, környezeten, illetve a szociális alapszolgáltatás keretén belül megoldott. A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzügyi és természetbeni ellátásokról, ezeket igénybe is veszik.

A településen élő megváltozott munkaképességű személyekről számszerűsített adattal rendelkezünk a TEIR adatokból. A vizsgált időszakban a 2011-es év adataiban kiugróan magas a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma, ennek oka, hogy átalakították a rokkantsági rendszert, sokan estek ki az ellátásból. Az ellátás összegét lecsökkentették így, többen lettek jogosultak erre az ellátásra.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről nem érkezett jelentés a fogyatékosok foglalkoztatásával kapcsolatban. A munkáltatók segítik a fogyatékos munkavállalók beilleszkedését (helyi gyűjtés).

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/ önkormányzati			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
tanyagondnoki szolgáltatás	van	van	van			
étkeztetés	van	van	van			
házi segítségnyújtás	van	van	van		van	van

jelzőrendszeres házi segítségnyújtás						
családsegítés	<i>van</i>	<i>van</i>	<i>van</i>			
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére						
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	<i>van</i>	<i>van</i>	<i>van</i>			
támogató szolgáltatás				<i>van</i>	<i>van</i>	<i>van</i>
nappali ellátás	<i>van</i>	<i>van</i>	<i>van</i>			

Veszprém Kistérség Többcélú Társulása lehetőséget biztosít a térségre kiterjedő feladat ellátási körzettel rendelkező Támogató szolgálat igénybevételére Veszprém, Herend, Hidegkút, Tótvázsony, Pula, Barnag, Vöröstó, Márkó, Nagyvázsony, Mencshely, Veszprémfajsz, Nemesvámos, Hárskút, Bánd, Vilonya, Papkeszi, Hajmáskér, Sóly, Királyszentistván és Szentgál, azaz a kistérség egész területére együttműködési megállapodás útján.

A támogató szolgálat biztosításával lehetőség nyílik a fogyatékkal élő személyek saját lakhelyén, lakókörnyezetében történő segítésére, életvitelük megkönnyítésére elsődlegesen a lakáson kívüli szolgáltatások elérésének segítésére, valamint önállóságuk megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítására. A támogató szolgálat kistérségi szintű biztosításával lehetőség nyílik az önálló életvezetés támogatására, igazodva az igénylők életkorához, fogyatékoság típusához, mértékéhez, élethelyzetéhez és képességeihez.

A Társulás lehetőséget biztosít a kistérségben, hogy a Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézményében - külön megállapodás útján - a felnőtt értelmi fogyatékosok nappali ellátásának biztosítására, Veszprém, Herend, Hidegkút, Tótvázsony, Márkó, Veszprémfajsz, Nemesvámos, Hárskút, Bánd, Papkeszi, Hajmáskér, Sóly, Királyszentistván és Szentgál települések közigazgatási területén élő lakosokra kiterjedően.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiéné problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Hárskút község Önkormányzatának képviselő-testülete a családsegítést a Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatán (székhelye: 8440. Herend, Kossuth utca 125.) keresztül biztosítja a településen élő lakosság számára. A családsegítés igénybevétele az egyén számára térítésmentes.

A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni ellátását. Igény esetén, a Hárskúton élő számára is biztosított a herendi Szociális Alapszolgáltatási Központon keresztül a nappali ellátás igénybevétele. Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybevételére jogosulttá válnak, mely a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben foglaltak alapján Hárskút község Önkormányzata tanyagondnoki szolgáltatás keretében, a tanyagondnok Hárskút településen működő Német Nemzetiségi Óvoda konyhájáról szállítja munkanapokon az ebédet átlagosan napi 25-35 fő igénybe vevő részére.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása érdekében a felmerülő igényeknek megfelelően szakorvosi rendelőbe szállítja az arra rászoruló személyeket.

Szükség szerint közreműködik a gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök kiváltásában és házhoz szállításában.

Rendszeres gyermekszállítást nem végez, de a felmerülő igényeknek megfelelően szállítja a gyermekeket bábsházba, egyéb rendezvényre, kirándulásra, sportversenyre.

Tájékoztatja az érintetteket a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási, munkaügyi és egyéb ellátások igénylése tekintetében.

Információt nyújt az intézmények elérhetőségéről, nyitvatartási rendjéről, a szolgáltatások köréről, jellegéről, elérhetőségéről és az igénybevételük módjáról, az ellátások igényléséhez szükséges iratokról.

Tevékenysége során segít az ellátottaknak a különböző hivatali vagy postai ügyintézésben, az ellátottakat elkíséri az érintett helyekre, vagy személyesen intézkedik, ha ezt az ellátottak igényelik. Biztosítja a családtagok ellátottakhoz való eljutását, illetve szükség esetén az ellátott Családsegítő Központba, majd onnan a lakóhelyére történő szállítását.

A tanyagondnoki rendszer célja a Hárskút Község település közigazgatási területén élő lakosság részére az intézményi hiányból adódó hátrányok enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

Feladata a különböző szolgáltatások megjelenítése, az itt élő lakosok e szolgáltatásokkal való kapcsolatának javítása, a közösségeken belül működő kapcsolatrendszerek megerősítése, ha szükséges működtetése, továbbá az egyéni és közösségi szintű igények kielégítésnek biztosítása.

A település beruházásai során legfőbb elem az akadálymentes megközelíthetőség, illetve az akadálymentes használhatóság.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezmények

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján pénzügyi ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	1
Aktív korúak ellátása	
Rendszeres szociális segély	1
Lakásfenntartási támogatás	
Ápolási díj	
Temetési segély	
Átmeneti segély	
Természetbeni ellátás	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	

Közgyógyellátás Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	16
Adósságkezelési szolgáltatás	
Energia felhasználási támogatás	
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	5
Rokkantsági járadék	
Személygépkocsi átalakítási támogatás	
Közlekedési kedvezmény	2
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	
Parkolási igazolvány	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A szociális ellátásokat igénybe vevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban az alanyi jogon közgyógyellátásban, az időskorúak járadékában, a súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában és rendszeres szociális segélyben részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgálat, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatásról teljes körű felvilágosítást nyújt az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársa.

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

Ápolás, gondozás nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs, igénybe vevőkről adatokkal nem rendelkezünk.

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

- aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesítés sajnos anyagi források miatt nem megoldott.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az önkormányzat tulajdonában lévő hivatalok, intézmények, egészségügyi és kulturális létesítmények sajnos pályázati forrás és anyagi lehetőségek miatt nem akadálymentesítettek. A járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

A fogyatékos személy számára a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatása biztosított, a parkolás nem okoz gondot. Ami gondot okozhat, az a közutak állapota, melyen olykor veszélyes a kerekesszékes közlekedés. Önkormányzati feladatként az utak és járdák állapotának folyamatos javítása a cél. Ehhez biztonságosan lerakott lapokból, térkőből készített járda készítése, a régi járdák felújítás szükséges.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhető. A honlap a látássérültek számára megfelelő eligazodást biztosít.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

a) önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonát képező középületek kis százaléka akadálymentes. A pályázatok során mindig kiemelt szerepet kap az épületek akadálymentesítése, mely a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedését segíti.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés teljes akadálymentesítés a cél, ezen a létesítmények egyike sem akadálymentesített. Anyagi eszköze az Önkormányzatnak a teljes akadálymentesítésre nincs, a vonatkozó pályázati kiírásokat folyamatosan figyelemmel kísérjük. Az önkormányzat segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára a felmerülő problémáikra. A település kulturális életébe bevonja a fogyatékkal élőket.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nem készült felmérés a településünkön. Helyi információgyűjtés alapján minimális az akadálymentesített munkahelyek száma, mely azzal magyarázható, hogy településünkön a kis létszámú fogyasztékkal élők jelentős része nyugdíjas korú.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Önkormányzati feladatként a járdák teljes kiépítése, folyamatos javítása a cél. Ehhez biztonságosan lerakott lapokból, térkőből készített járda készítése, a régi járdák felújítása szükséges.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön nincs helyi szolgáltatás a fogyatékos személyek részére.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten intézményeit, a közlekedésre szolgáló járdákat átépíti olyan formában, hogy a mozgáskorlátozottak részére ne okozzon gondot a közlekedés.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzati, illetve nem önkormányzati tulajdonban lévő intézmények, közterületek, járdák hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettsége.	Az akadálymentes élettér kialakítása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A helyi önkormányzatnak a kulturális és oktatási intézménye, a községben működő kis- és mezőgazdasági vállalkozóknak, az egyházak képviselőinek, a falu lakosságának, kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak közös érdeke és felelőssége, hogy Hárskút a jövőben is még inkább élhető településsé váljon. Ennek érdekében szívesen és sokat tesznek. A település nagyságához képest szép számmal működnek civilszervezetek:

- Hárskút Fejlődéséért Közalapítvány,
- Farkaspagony Ifjúsági és Sport Egyesület,

- Hárskúti Hársfa Német Nemzetiségi Egyesület,
- Nyugdíjas Klub,
- Hárskút Sport Egyesület,
- Hárskúti Lovas Klub.

Ezen szervezetek a közös célok, kulturális, szórakozási, sport, környezetvédelmi és fejlesztési célok megvalósításához mozgósíthatók és szívesen veszik ki részüket a munkából a közösségi célok megvalósítása érdekében. Legyen az advent, falunap, sportesemény, társadalmi munka, jótékonyági rendezvény stb. A rendezvények sikeres megszervezéséért a civilszervezetek vezetői, tagjai sokat tesznek, ehhez azonban kell egy megfelelő irányító, mozgósító személy, akinek hívó szavára az emberek szívesen mozognak. Ebben elvülhetetlen érdeme van az egyesületek vezetőinek, tagjainak, a képviselőknak, aki időt, fáradságot nem kímélve az évek során egyggyé kovácsolták a települést.

A polgármester, a képviselők, civilszervezetek és a lakosság kapcsolata sikeresnek értékelhető. Természetesen a jót is lehet még jobbá tenni. Ez nem feltétlenül akarát, inkább szabadidő kérdése. A falun élő emberek sokat dolgoznak. Munkahelyre ingázóknak a munkaidő mellett sok idejét elveszi az utazás, munka után a kertek, porták, otthonok rendben tartása is sok energiát igényel.

A helyi civilszervezetek kapcsolata a környező települések hasonló szervezeteivel jónak mondható, gyakran szerveznek közös rendezvényeket.

Az önkormányzat a költségvetésében minden évben tervez különböző összegeket a civilszervezetek támogatására. Megalkotta a támogatásra vonatkozó rendeletét, az általa juttatott támogatások jogszerű, célszerű odaítélésére, felhasználására és annak elszámolására. A hárskúti szervezetek is támogatásban részesülnek pályázati eljárás keretében, van olyan szervezet (Hárskút Sport Egyesület), amelyik minden évben támogatásban részesült.

Hárskút Fejlődéséért Közalapítvány fő tevékenységei között szerepel az egészségmegőrzés, az egészséges életmódra nevelés, szociális tevékenység, tehetséggondozás, természetvédelem és környezetvédelem, sporttevékenység, oktatás és kulturális tevékenységek támogatása, valamint részt vesznek a helyi rendezvények szervezésében és lebonyolításában. Feladatuknak tekintik a különböző életkorú, értékrendszerű civil közösségek kulturális művelődési szándékainak támogatását, melyekhez lehetőségeinkhez mérten segítséget nyújtanak. Kiemelt feladatunknak tekintik a hátrányos helyzetű fiatalok anyagi támogatását. Az elkövetkezendő évek elvárásai közt szerepel a község közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése, a különböző kultúrák közötti kapcsolatok építése, fenntartásának támogatása, a helyi német kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, befogadásának elősegítése, az amatőr alkotó szándékok, művelődő közösségek tevékenységének támogatása, a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez feltételek biztosítása.

Farkaspagony Ifjúsági és Sport Egyesület 2006. májusában alakult 10 taggal, mely létszám 14 főre bővült. Az Egyesület célja a sport, az egészségmegőrzés, az oktatás, az ifjúság -, természet - és környezetvédelem. Rendszeresen részt vesznek a település rendezvényeinek megszervezésében, a programok lebonyolításában, valamint Hárskút község honlapját szerkesztik, fejlesztik. Fontos számunkra, hogy összhangban éljenek a természettel, óvják környezetünket, gondoskodjanak az ifjúság egészséges életmódra neveléséről és a szabadidő hasznos eltöltéséről. Folyamatos az együttműködésük a helyi önkormányzattal és a helyi civil szervezetekkel.

Hárskúti Hársfa Német Nemzetiségi Egyesület a helyi német nemzetiségi önkormányzat kezdeményezésére 1995 novemberében alakult az Egyesület.

Az Egyesület célja: Hárskút község német nemzetiségi kultúrájának, hagyományainak, szokásainak művelése, megőrzése és tovább fejlesztése.

A német nemzetiségi anyanyelv eredményesebb elsajátítása, különös tekintettel a gyermekekre és a fiatalokra, továbbá fejleszteni a hárskúti fiatalok német nyelvben és zenében való jártasságát.

A fenti célok érdekében művészeti együttesek (ének, zene, tánc stb.) és nemzetiségi klubot működtet. A hagyományok megőrzése, megismertetésének minden más formáját igénybe veszi, és lehetőségeihez mérten támogat minden ilyen kezdeményezést.

A hazai testvér egyesületekkel, hazai és külföldi hagyományőrző szervezetekkel szakmai és baráti kapcsolatokat épít ki és tart fenn.

A fenti célok megvalósítása érdekében: koncerteket, tanfolyamokat, egyéb rendezvényeket szervezhet, koordinálhat, finanszírozhat, ill. kezdeményezhet.

További céljai a nemzetiségi hagyományok felelevenítése és ápolása, ezen belül a helyi dialektus megőrzése. Az énekeik többsége hárskúti forrásból származik. Rendszeres résztvevői a helyi rendezvényeknek, sokszor énekelnek a környező települések rendezvényein, illetve számos hazai és külföldi meghívásnak tesznek eleget.

A hárskúti Nyugdíjas Klub 2001-ben alakult feladatuknak tartják szervezetük tagjai részére olyan emberi, közösségi légkör megteremtését, amivel javítani tudják nyugdíjas társaik közérzetét és segíteni tudják informáltságukat.

Igyekeznek a nyugdíjas társaiknak lehetőséget biztosítani a szabadidőjük kellemes, tartalmas és hasznos eltöltéséhez. Nemcsak munkával és szorgoskodással telik közös idejük, hanem szívesen kirándulnak, sok színes programot szerveznek. Rendszeres elfoglaltságuk a havonta megtartott klubfoglalkozások. Összejöveteleik helyszíne a Községi Könyvtár és Művelődési Ház. Több olyan tag is van, akik a kezdetektől járnak a klubba.

Hárskút Sport Egyesület 2006 novemberben alakult. Az Egyesület célja a sport és szabadidő eltöltés útján elősegítse és erősítse a testi-lelki egészséges életmód kialakítását és ennek elterjesztését; a természet és a környezet megismerését, szeretetét, védelmét; s közreműködjön az ezekhez szükséges feltételek biztosításában és fejlesztésében. Rendszeresen részt vesznek a település rendezvényein. Együttműködik a települési önkormányzattal és az egyéb helyi szervezetekkel.

A településen német nemzetiségi önkormányzat működik az 1994. évi önkormányzati választások óta, mely önkormányzat, a törvényben meghatározott nemzetiségi közszolgáltatási feladatokat ellátó, testületi formában működő, jogi személyiséggel rendelkező, demokratikus választások útján, a Nek. tv. alapján létrehozott szervezet, amely a nemzetiségi közösséget megillető jogosultságok érvényesítésére, a nemzetiségek érdekeinek védelmére és képviselésére, a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetiségi ügyek települési szinten történő önálló intézésére jött létre.

A kulturális és közösségi élet a 2007. évben pályázat keretében megújult Községi Könyvtár és Művelődési Házban folyik, melyben helyet kaptak a már említett civilszervezetek is.

<i>b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása</i>
--

A helyi önkormányzat, a német nemzetiségi önkormányzat, a településen működő vállalkozások, az egyházak képviselői, a falu lakosságának közös érdeke és felelőssége, hogy Hárskút a jövőben is még inkább élhető településsé váljon. A polgármester, a képviselők, civil szervezetek és a lakosság kapcsolata sikeresnek értékelhető. A helyi civil szervezetek kapcsolata a környező települések hasonló szervezeteivel jónak mondható, gyakran szerveznek közös rendezvényeket.

<i>c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség</i>

A Helyi Esélyegyenlőségi Program térségi, valamint társulási kapcsolatait a 2.2. fejezetben részletesen bemutattuk.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Helyi Német Nemzetiségi Önkormányzat Hárskút a hátrányos helyzetű, német oktatásban részesülő gyermekek támogatásában vállal kiemelkedő szerepet. Hátrányos helyzetű gyermekek táboroztatásához nyújt támogatást. Rendezvényeket szervez a sváb hagyományok bemutatására, melyek népszerűek az idősebb lakosság körében. A Hárskúti Német Nemzetiségi Óvodában folyó munkához is segítséget nyújt anyagilag, így tud hozzájárulni a magas színvonalú oktatási-nevelési munkához.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek fontos munkát végeznek a közösségépítésben, a hasznos szabadidő eltöltés területén. A tagok között minden korosztály és a lakosság széles rétege megtalálható. A szervezetek nyitottak, minden érdeklődőt szeretettel fogadnak. A mai rohanó világban fontos a „valahová tartozás” érzése, az együtt eltöltött időben igazi barátságok kötődnek, minden fontos a lelki egészség megőrzéséhez.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi for-profit szereplők a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátása terén leginkább a munkanélküliség enyhítésében említésre méltók. A kevés helyi vállalkozás is igyekszik hárskúti munkaerőt foglalkoztatni. A falu rendezvényein is lehet számítani a helyi vállalkozókra szponzorként, vagy segítőként, de támogatják a helyi civil szervezetek munkáját is. A háziorvos és a védőnő tevékenysége az esélyegyenlőségi feladatellátásra irányul. Figyelik és jelzik a fokozott odafigyelést igénylő elhagyott időseket, elhanyagolt gyermekek észlelését.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Hárskút Község Önkormányzat Képviselő-testülete, alkalmazottai, az állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja. Helyi Esélyegyenlőségi Program Hárskút Község Önkormányzat Hivatalában, valamint a Községi Könyvtár és Művelődési Házban bárki számára elérhető, a település honlapján www.harskut.hu olvasható és véleményezhető.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Hárskút Község Önkormányzat Képviselő-testülete a fentebb felsorolt intézmények, civilszervezetek, valamint a lakosság meghívása mellett, nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak. A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A mélyszegénységben élő lakosság foglalkoztatásba való bevonásának biztosítása igény szerint.	A mélyszegénységben élő aktív korú személyek foglalkoztatásba történő bevonása.
	Háziorvosi rendelő épületének rossz állapota.	Új egészségügyi alapellátási intézmény létrehozása.
	Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek karbantartása, infrastruktúrájának korszerűsítése, épületek akadálymentesítése.	Az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában lévő intézmények korszerűsítése, szükség szerinti akadálymentesítése.
Gyermekek	Hátrányos helyzetű gyermekek támogatása, oktatási nevelési intézmények akadálymentesítése.	Hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának növelése, akadálymentes környezet biztosítása.
	Gyermekeket érintő veszélyekre való felhívás ösztönzése.	Gyermekek biztonságos környezetben történő nevelésének, testi, lelki, szellemi fejlődésének elősegítése ismeretterjesztéssel.
Idősek	Az idősek elszigetelődése, elhanyagolása, magas az egyedül élők aránya.	Az időskorúak elszigetelődésének csökkentése, az elhanyagolás veszélyének kitett idős személyek fokozott támogatása, a hasznos időtöltés és a kapcsolatteremtés érdekében, informatikai ismereteik bővítése (ami egyben segíti a generációk egymáshoz közeledését is).
	Hagyományok és szokások átadása nem biztosított a generációk között.	Nemzedékek közötti kapcsolatteremtés nehézségének oldása, hagyományőrző rendezvények segítségével.
Nők	A nők munkanélküliségi arányának további csökkentése szükséges.	A nők munkanélküliségi arányának további csökkentése elsősorban a kisgyermekes nők—körében, a helyi munkalehetőségek bővítésével.
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés hiánya.	Akadálymentes élettér kialakítása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Mélyszegénységben élők foglalkoztatásba történő bevonása - Új egészségügyi alapellátási intézmény létrehozása. - Az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában lévő intézmények korszerűsítése, szükség szerinti akadálymentesítése.	- Munkaügyi Központ Önkormányzat - Felelős: polgármester - Háziorvos, Önkormányzat - Felelős: polgármester - Önkormányzat, intézményvezető, Művelődési Ház alkalmazottai - Felelős: polgármester
Gyermekek	- Hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának növelése. - Gyermekek biztonságos környezetben történő nevelésének elősegítése ismeretterjesztéssel.	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, egészségügyi dolgozók (orvosok, védőnő) Felelős: Családsegítő Szolgálat vezetője és munkatársai
Idősek	- Az időskorúak elszigetelődésének, elhanyagolásának csökkentése, informatikai ismereteik bővítése. - Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése.	Civil szervezetek, önkormányzat vezetősége Felelős: polgármester
Nők	A munkanélküliek arányának csökkentése a kisgyermekes nők körében.	Civil szervezetek, önkormányzat vezetősége Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Akadálymentes élettér kialakítása.	Önkormányzat vezetősége Felelős: polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a **mélyszegénységben élők** a jövőben is a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően szegregációmentes körülmények között élhetnek, tanulhatnak és dolgozhatnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete normalizálódjon, minél nagyobb arányban legyenek képesek bekapcsolódni az aktív munkaerő-piacra, ezáltal a megélhetésüket biztosító jövedelem megszerzésére.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek életében az állandóság és biztonság megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkori sajátosságaiból fakadó nehézségek kompenzálására, és arra, hogy idősek emberként is értékes tagjai lehessenek a társadalomnak.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy anyaságukból származó hátrányaik kompenzálásra kerüljenek.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél jobb megismerésére és megismertetésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Mélyszegénységben élők:

Intézkedés címe:	Mélyszegénységben élő aktív korú személyek foglalkoztatásba történő bevonása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település földrajzi elhelyezkedéséből és az ezzel járó közlekedési nehézségekből adódóan az itt élő aktív korú munkanélküli személyek elhelyezkedése a szabad munkaerőpiacon nem megoldott.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, hogy az aktív korú munkanélküliek minél nagyobb számban el tudjanak helyezkedni, a lehető legtöbb személyt sikerüljön hosszabb vagy rövidebb távú foglalkoztatás keretében alkalmazni.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az önkormányzat folyamatosan együttműködik a Munkaügyi Központtal, megkeresi a településen működő munkaadókat az aktív korú munkanélküliek érdekében. Az önkormányzati feladatok ellátására minél több hátrányos helyzetű munkavállalót igyekszik bevonni közfoglalkoztatás keretében.
Résztvevők és felelős	Polgármester, munkaügyi kirendeltség, tanyagondnok, közfoglalkoztatásban résztvevők. Felelős: polgármester
Partnerek	Közút, vízügy, erdészet, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31-ig folyamatos a nyilvántartott állás keresők közfoglalkoztatás keretében történő alkalmazása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Csökken a hátrányos helyzetű csoportok munkanélküliségi mutatója. A nyilvántartott állás keresőket sikerül bevonni a foglalkoztatásba.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány az önkormányzat költségvetésében. A nyilvántartott állás keresőket nem sikerül bevonni a foglalkoztatásba.
Szükséges erőforrások	Állami támogatás, önkormányzati források biztosítása

Intézkedés címe:	Új egészségügyi alapellátási intézmény létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	-Hárskúton az orvosi rendelő épülete egy régi építésű, alap nélküli ingatlan, amely alapzat híján több ponton is megsüllyedt. Az épület tetőszerkezete elöregedett, a szigetelés nem megoldott. Statikus szakvélemény alapján kétséges, hogy a rendelő eredményesen és gazdaságosan felújítható. Az ingatlan fűtése olajkazánnal van megoldva és az épület állapota miatt a betegellátáshoz szükséges hőmérséklet nem biztosítható. Az épület méltatlan orvosi rendelőnek. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a fűtőolaj forgalmazást a MOL Nyrt. 2015. évben befejezte, a 2015-2016. évekre elegendő fűtőolajat tartalékolunk, viszont a 2016-2017. évi téli fűtést már nem tudjuk biztosítani.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Új egészségügyi alapellátási intézmény létrehozása, működtetése, fenntartása a „Hárskút Faluház” projekt keretében

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szükségletfelmérés, Ütemterv készítése, Forrástérkép készítése, Részletes beruházási terv készítése, Megvalósítás
Részvevők és felelős	Önkormányzat, házi orvos Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat képviselő-testülete, házi orvos
Határidő(k) pontokba szedve	2016. január 31. - Forrástérkép elkészítése, 2016. március 31. - Ütemterv kialakítása, 2016. május 2. - Beruház megkezdése, 2016. november 30. - Új rendelő építésének befejezése, átadása.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített, új házi orvosi rendelő a központi, „Hárskút Faluház” épületben, költséghatékony üzemeltetés, szolgáltatás színvonalának emelése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az utóbbi években házi orvosi rendelők fejlesztésére nem írtak ki pályázatot, Törekedni kell az önkormányzatnak arra, hogy a 2006/2015. (XII.29.) Korm. határozat által támogatott „Hárskút Faluház” projekt határidőben megvalósuljon.
Szükséges erőforrások	Emberi és anyagi erőforrások

Intézkedés címe:	Az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában lévő intézmények korszerűsítése, szükség szerinti akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények (Óvoda, Hárskút Község Önkormányzat Hivatala, Művelődési Ház) épülete, berendezései, fűtési rendszere korszerűsítésre, felújításra szorul. Az épületek tetőszerkezete rossz, beázik, szigetelés nem megoldott. Az épületek akadálymentesítése nem biztosított. A Művelődési Ház szigetelése nem megoldott, ablakainak állapota rossz minőségű, berendezési tárgyai felújításra szorulnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Új, akadálymentesített „Hárskút Faluház” projekt keretében a központi épületben kerül elhelyezésre, a jelenkori igényeket kielégítő óvodával és főzőkonyhával együtt, az önkormányzati hivatal is. A Faluház megvalósítása a település szempontjából nélkülözhetetlen, amelytől azt várjuk, hogy a falu korösszetételének kedvező folyamatait fenn tudjuk tartani, és az itt felnövő fiatalok számára vonzóvá tudjuk tenni településünket. Kiemelt célunk, hogy a fiatalok Hárskúton maradjanak, itt alapítsanak családot és neveljék gyermekeiket. A Művelődési Ház szigetelésének megoldása, ablakainak kicserélése, berendezési tárgyainak felújítása is elengedhetetlen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szükségletfelmérés, Ütemterv készítése, Forrástérkép készítése, Részletes beruházási terv készítése,

	Megvalósítás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, intézményvezető, alkalmazottak Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat képviselő-testülete, intézményvezető, alkalmazottak
Határidő(k) pontokba szedve	Forrástérkép elkészítése „Faluház” projekt vonatkozásában: 2016. január 31. Ütemterv kialakítása „Faluház” projekt vonatkozásában: 2016. március 31. Beruház megkezdése „Faluház” projekt vonatkozásába: 2016. május 2. A „Hárskút Faluház” projekt keretében az Óvoda és az önkormányzat hivatal építésének befejezése: 2016. november 30. Anyagi lehetőségek vonatkozásában a Művelési Háznál tervezett felújítások elvégzése: 2018. december 31-ig.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített, jelenkori igényeket kielégítő Óvoda főzőkonyhával, önkormányzati hivatal központi, „Hárskút Faluház” épületben történő költséghatékony üzemeltetése, a szolgáltatás színvonalának emelése. A meglévő Művelődési Ház felújítása, akadálymentesítése, berendezési tárgyai minőségének javítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az utóbbi években az intézmények fejlesztésére nem írtak ki pályázatot. Törekedni kell az Önkormányzatnak arra, hogy a 2006/2015. (XII.29.) Korm. határozat által támogatott „Hárskút Faluház” projekt határidőben megvalósuljon.
Szükséges erőforrások	Emberi és anyagi erőforrások

Gyermekek:

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának növelése, akadálymentes környezet biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzetű gyermekek száma a település gyermeklétszámának kb. 10 %-át teszi ki. Az Önkormányzat szűkös anyagi lehetőségeihez mérten támogatja a hátrányos helyzetű gyermekeket, de szükséges a civil szervezetek és a lakosság bevonása is a támogatások növeléséhez. A gyermekek által használt épületek közül az új beruházás („Hárskút Faluház”) projekt megvalósulása után a Művelődési Ház akadálymentesítését kell megoldani.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkentése. A hátrányos helyzetű gyermekek folyamatos, időszakos támogatásához egy szoros kapcsolatrendszer kiépítése. Támogatók számának növelése. Önkormányzati épületek akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A folyamatos támogatási rendszer kiépítése, fenntartása, akadálymentes környezet biztosítása. Ruhagyűjtés és egyéb adományok gyűjtésének megszervezése.
Résztvevők és felelős	Civil szervezetek, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, lakosság,

	Felelős: Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Partnerek	Önkormányzat vezetősége, Civil szervezetek, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, lakosság,
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31-ig folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermeke számának további csökkentése, segítség életvitelük fenntartásához, javításához. Hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának növelése, akadálymentes környezet biztosítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Gazdasági nehézségek a társadalom egészére kihatnak, kevesebben adakoznak
Szükséges erőforrások	Helyszín biztosítása ruhagyűjtéskor, illetve a begyűjtött ruhák tárolására. Támogató események szervezése, hely biztosítása, tájékoztatás a rendezvényekről.

Intézkedés címe:	Gyermekek biztonságos környezetben történő nevelésének elősegítése ismeretterjesztéssel
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek sok veszélynek vannak kitéve, fontos a folyamatos információval való ellátásuk az őket érhető káros szenvedélyek/veszélyek elhárításához.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Biztonságos környezet a gyermekek számára, Tudatos egészségszemlélet kialakítása, Figyelemfelhívás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Jól működő kapcsolatrendszer kialakítása. Szakértők bevonása a gyermekek védelméért. Preventív (megelőző, elhárító) jellegű előadások szervezése.
Résztvevők és felelős	Védőnői Szolgálat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, házi orvos, szakértők, rendőrség, Hárskút Község Önkormányzata Képviselő-testülete, szociális ügyintézője Felelős: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője,
Partnerek	Önkormányzat, Védőnői Szolgálat, Háziorvos, Rendőrség.
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31-ig folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága,	Hosszú távú cél: A gyermekek és a szakértők között kialakuló jó kapcsolatrendszer kialakítása. Középtávú cél: A szakértők segítségével konkrét problémák megoldásában.

forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú cél: A gyermekek figyelmének felkeltése / tudatosítása az őket érhető veszélyekre.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A gyermekek hozzáállásával kapcsolatos esetleges nehézségek, melyek jól szervezett, a gyermekek figyelmét lekötő előadásokkal javítható.
Szükséges erőforrások	Anyagi források feltárása, a szükséges szakértők igénybevételéhez (pályázati lehetőségek keresése)

Idősek:

Intézkedés címe:	Az időskorúak elszigetelődésének, elhanyagolásának csökkentése, informatikai ismereteik bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősebb korosztály elszigetelődése, elhagyatottsága. Az idősek a számítógép és internet használat területén alig, vagy nagyon alacsony szintű ismerettel rendelkeznek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az idősebb korosztály elszigetelődésének csökkentése, az elhanyagolás veszélyének kitett idős személyek fokozott támogatása a hasznos időtöltés és a kapcsolatteremtés érdekében, informatikai ismeretek elsajátítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati források felkutatása. Helyi értékek kiaknázása. Civil szervezetekkel kapcsolatfelvétel, rendezvények, programok szervezése, számítógépes ismeret, tudás átadása, képzések.
Részvevők és felelős	Önkormányzat, civil szervezetek, Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat vezetősége, civil szervezetek,
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31-ig folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az idősek magányosságának csökkentése, szabadidőjük hasznos eltöltése. A számítógép segítségével bővülnek ismereteik, a tőlük távol élő ismerősökkel tudják tartani a kapcsolatot. Könnyebben hozzájutnak azokhoz a szolgáltatásokhoz, információkhoz, amelyekhez a településen nincs mód.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az Önkormányzat szűkös költségvetése, az idősek érdektelensége.
Szükséges erőforrások	Emberi és pénzügyi erőforrás

Intézkedés címe:	Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hagyományok és szokások átadása nem biztosított a generációk között.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A nemzedékek közötti kapcsolatteremtés nehézségének oldása, hagyományörző rendezvények segítségével. Célja, hogy a hagyományörző foglalkozások, klubok indításával javuljon a kapcsolat a fel növekvő ifjúság és az idősek között.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetfelmérés, igények feltérképezése. Az idősebb korosztály aktív tagjainak mozgósítása. Helyiségek, eszközök biztosítása. Generációs programok szervezése.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Nyugdíjas Klub, Községi Könyvtár és Művelődési Ház, Az idősekkel foglalkozó civil szervezetek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat, Nyugdíjas Klub, Községi Könyvtár és Művelődési Ház, Az idősekkel foglalkozó civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Hosszú távú cél: 5 év Középtávú cél: 2 év Rövid távú cél: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: programok száma, intézkedések száma. Fenntarthatóság: Tájékoztatás, kapcsolattartás, szakmai programokba való beépülés. A nemzedékek közötti kapcsolat erősödése a településen.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: A fiatalok vagy idősek részéről passzivitás, érdektelenség, erőforrások szűkössége. Csökkenésük eszközei: Tájékoztatás, elegendő forrás a beindításhoz
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi technikai erőforrások.

Nők:

Intézkedés címe:	A munkanélküliek arányának csökkentése a kisgyermekes nők körében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az otthon lévő kismamáknak kifejezett nehézséget jelent az inaktív időszak elteltével újra integrálódni a munka világába.
Célok - Általános megfogalmazás és	Az új szabályzás szerint a középiskolásoknak 50 órát kell önkéntes munkában teljesíteni az érettségi feltételeként. A számítógépekhez értő fiatalok önkéntes tevékenység formájában a kismamákat számítástechnikai ismeretekre

rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	oktathatnák. Hosszabb távon ez a beavatkozás segít a kismamáknak az alapvető informatikai jártasság elsajátításában, segítséget nyújthat számukra a jövőbeli munkavégzésük során.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés a kismamák körében védőnő bevonásával.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, védőnő, kismamák. Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat vezetősége, Munkaügyi Hivatal, védőnő, kismamák
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31-ig folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kisgyermekes nők körében a munkanélküliség csökkenése, elhelyezkedésük elősegítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem jelentkezik kellő számú önkéntes vagy kismama a programba.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, infrastruktúra

Fogyatékossgal élők:

Intézkedés címe:	Akadálymentes élettér kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelenleg nem megoldott a településen a különböző fogyatékossgal élő személyek számára a biztonságos, akadálymentes közlekedés, az infokommunikációs akadálymentesítés.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a jogszabályokban meghatározott, megfelelő akadálymentes környezet kialakításra kerüljön, és ez által a szolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférése, a társadalomban való aktív részvételnek, a szabadidő hasznos eltöltésének feltételei maradéktalanul megteremtődjenek. A munkaerő-piaci integráció érdekében fontos a munkáltatók széles körével megismertetni az akadálymentesítés fogalmát, annak fontosságát. A figyelemfelkeltés eszközével segíteni a kormányzati intézkedések (fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése) megvalósulását. Hárskút Község Önkormányzata a „Hárskút Faluház” projekt keretében megvalósuló új orvosi rendelő, postahivatal, önkormányzati hivatal, valamint az óvoda megépítésével a mozgáskorlátozottak által is igénybe vehető akadálymentes intézményi ellátást kíván nyújtani a rászorulóknak részére, továbbá az infokommunikációs akadálymentesítést is biztosítani kívánja.
Tevékenységek (a beavatkozás)	Figyelemfelkeltő hírek közvetítése, az akadálymentesítés fontosságának hangsúlyozása.

tartalma) pontokba szedve	
Részvevők és felelős	Fogyatékkal élők, szociális szakemberek, vállalkozások Felelős: polgármester
Partnerek	Pályázatfigyelők, pályázatíró személyek megfelelő pályázati kiírás esetén, kivitelező cégek, adatgyűjtést végző személyek az akadálymentesítettség állapotáról.
Határidő(k) pontokba szedve	Az önkormányzati intézmények akadálymentesítése vonatkozásában 2016. november 30. További pályázati kiírások függvényében a mozgáskorlátozottak részére, illetve az infokommunikációs akadálymentesítés vonatkozásában folyamatos tevékenység 2018. december 31-ig.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az akadálymentes helyiségek / épületek száma. Megkeresett vállalkozások, figyelem felkeltési akciók száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati források hiánya, Önkormányzati források biztosítása A terület nagyon érzékeny, empátikus odafigyelést kíván.
Szükséges erőforrások	Anyagi és emberi erőforrások.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Mélyszegénységben élő aktív korú személyek foglalkoztatásba történő bevonása	A település földrajzi elhelyezkedéséből és az ezzel járó közlekedési nehézségekből adódóan az itt élő aktív korú munkanélküli személyek elhelyezkedése a szabad munkaerő piacon nem megoldott.	Az aktív korú munkanélküliek minél nagyobb számban el tudjanak helyezkedni, a lehető legtöbb személyt sikerüljön hosszabb vagy rövidebb távú foglalkoztatás keretében alkalmazni.	Település fejlesztési stratégia	Közfoglalkoztatási szervezés tartós munkanélküliek részére,	polgár mester	2019. december 31-ig folyamatos a nyilvántartott állás keresők közfoglalkoztatási keretében történő alkalmazása.	Csökken a hátrányos helyzetű csoportok munkanélküliségi mutatója. A nyilvántartott állás keresőket sikerül bevonni a foglalkoztatásba.	Állami támogatás, önkormányzati források biztosítása.	Pályázati céloktól függő
2	Új egészségügyi alapellátási intézmény létrehozása	Az orvosi rendelő épülete egy régi építésű, alap nélküli ingatlan, amely alapzat híján több ponton is megcsúszott. Az épület tetőszerkezete elöregedett, a szigetelés nem megoldott. Statikus szakvélemény alapján kétséges, hogy a rendelő eredményesen és gazdaságosan felújítható. Az ingatlan fűtése olajkazánnal van megoldva, és az épület	Új egészségügyi alapellátási intézmény létrehozása, működtetése, fenntartása „a Hárskút Faluház” projekt keretében.	Település fejlesztési stratégia		polgár mester	2016. november 30. Új rendelő építésének befejezése, átadása.	Akadálymentesített, új házi orvosi rendelő a központi „Hárskút Faluház” épületben, költséghatékony üzemeltetés, szolgáltatás színvonalának emelése.	Emberi és anyagi erőforrások	Pályázati kiírásoktól függő

		állapota miatt a betegellátáshoz szükséges hőmérséklet nem biztosítható. Az épület méltatlan orvosi rendelőnek. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a fűtőolaj forgalmazását a MOL Nyrt. 2015. évben befejezte, a 2015-2016. évekre elegendő fűtőolajat tartalékoltunk, viszont a 2016-2017. évi téli fűtést már nem tudjuk biztosítani.								
3	Az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában lévő intézmények korszerűsítése, szükség szerinti akadálymentesítése	Az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények (Óvoda, Hárskút Község Önkormányzat Hivatala, Művelődési Ház) épülete, berendezései, fűtési rendszere korszerűsítésre, felújításra szorul. Az épületek tetőszerkezete rossz, beázik, szigetelés nem megoldott. Az épületek akadálymentesítése nem biztosított. A Művelődési Ház szigetelése nem megoldott, ablakainak állapota rossz minőségű, berendezési tárgyai felújításra szorulnak.	Az új, akadálymentesített „Hárskút Faluház” projekt keretében, a központi épületben kerül elhelyezésre, a jelenkori igényeket kielégítő óvodával és főzőkonyhával együtt az önkormányzati hivatal is. A Faluház megvalósítása a település szempontjából nélkülözhetetlen, amelytől azt várjuk, hogy a falu korösszetételének kedvező folyamatait fenn tudjuk tartani, és az itt felnövő fiatalok számára vonzóvá tudjuk tenni településünket. Kiemelt célunk, hogy a fiatalok Hárskúton maradjanak, itt alapítsanak családot és neveljék gyermekeiket. A Művelődési Ház szigetelésének	Település fejlesztési stratégia		polgár mester	A „Hárskút Faluház” projekt keretében az Óvoda és az önkormányzati hivatal építésének befejezése: 2016. november 30. Anyagi lehetőségek vonatkozásában a Művelődési Háznál tervezett felújítások elvégzése: 2018. december 31-ig.	Akadálymentesített, a jelenkori igényeket kielégítő Óvoda főzőkonyhával, önkormányzati hivatal központi „Hárskút Faluház” épületben történő költséghatékony üzemeltetése, a szolgáltatás színvonalának emelése. A meglévő Művelődési Ház felújítása, akadálymentesítése, berendezési tárgyai minőségének javítása.	Emberi és anyagi erőforrások	Pályázati kiírásoktól függő

			megoldása, ablakainak kicserélése, berendezési tárgyainak felújítása elengedhetetlen.							
...										
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának növelése, akadálymentes környezet biztosítása.	A hátrányos helyzetű gyermekek száma a település gyermeklétszámának kb. 10 %-át teszi ki. Az önkormányzat szűkös anyagi lehetőségeihez mérten támogatja hátrányos helyzetű gyermekeket, de szükséges a civil szervezetek és a lakosság bevonása is a támogatások növeléséhez. A gyermekek által használt épületek közül az új beruházás (Hárskút Faluház) megvalósulása után a Művelődési Ház nem akadálymentesített.	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának további csökkenése, segítség fenntartásához, javításához. Hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának növelése, akadálymentes környezet biztosítása.	Közzoktatás és Fejlesztési Terv		Gyermekek jóléti Szolgálat vezetője	2018. november 19-ig folyamatos	A kiépített támogatási rendszer fenntartása, akadálymentes környezet biztosítása.	Helyszín biztosítása ruhagyűjtéskor, illetve a begyűjtött ruhák tárolása. Támogató események megszervezése, helyi biztosítása, tájékoztatás a rendezvényről.	Gazdasági nehézségek a társadalom egészére kihatnak, kevesebben adakoznak.
2	Gyermekek biztonságos környezetben történő nevelésének elősegítése ismeretterjesztéssel.	A gyermekek sok veszélynek vannak kitéve, fontos a folyamatos információval való ellátásuk az őket érhető káros szenvedélyek/veszélyek elhárításához.	Biztonságos környezet a gyermekek számára. Tudatos egészségszemlélet kialakítása. Figyelemfelhívás.	Egészségfejlesztés		Családegyítő és Gyermekek jóléti Szolgálat vezetője	2018. november 18-ig folyamatosan.	A gyermekek és a szakértők között kialakuló jó kapcsolatrendszer kialakítása. A szakértők segítése konkrét problémák megoldásában. A gyermekek figyelmének felkeltése/tudatosítása az őket	Anyagi források feltárása a szükséges szakértők igénybevételéhez (pályázati lehetőségek keresése).	Pályázati kiírástól függő

								érő veszélyekre.		
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A munkanélküliek arányának csökkentése a kisgyermekes nők körében.	Az otthon lévő kismamáknak kifejezett nehézséget jelent az inaktív időszak elteltével újra integrálódni a munka világába.	Az új szabályozás szerint a középiskolásoknak 50 órát kell önkéntes munkában teljesíteni az érettségi feltételeként. A számítógépekhez értő fiatalok önkéntes tevékenység formájában a kismamákat számítástechnikai ismeretekre oktathatják. Hosszabb távon ez a beavatkozás segít a kismamáknak az alapvető informatikai jártasság elsajátításában, segítséget nyújthat számukra a jövőbeli munkavégzésük során.	Település fejlesztési stratégia		polgár mester	2018. november 19-ig folyamatosan.	A kisgyermekes nők körében a munkanélküliség csökkentése, elhelyezkedésük elősegítése.	Humán erőforrás, infrastruktúra	Tájékoztatás, valamint pályázati céloktól függő
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az időskorúak elszigetelődésének, elhanyagolásának csökkentése, informatikai ismereteik bővítése.	Az idősebb korosztály elszigetelődése, elhanyagottsága. Az idősek számítógép és internet használat területén alig, vagy nagyon alacsony szintű ismerettel rendelkeznek.	Az idősebb korosztály elszigetelődésének csökkentése, az elhanyagolás veszélyének kitett idős személyek fokozott támogatása a hasznos időtöltés és a kapcsolatteremtés érdekében, informatikai ismeretek elsajátítása.	Település fejlesztési stratégia		polgár mester	2018. november 19-ig folyamatosan.	Az idősek magányosságának csökkentése, szabadidőjük hasznos eltöltése. A számítógép segítségével bővülnek ismereteik, a tőlük távol élő ismerősökkel tudják tartani a kapcsolatot. Könnyebben hozzájutnak azokhoz a szolgáltatásokhoz, információkhoz,	Emberi erőforrás és	Pályázati céloktól függő

								amelyekhez a településen nincs mód.		
2	Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése	A hagyományok és szokások átadása nem biztosított a generációk között.	A nemzedékek közötti kapcsolatteremtés nehézségének oldása, hagyományörző rendezvények segítségével. Célja, hogy a hagyományörző foglalkozások, klubok indításával javuljon a kapcsolat a fel növekvő ifjúság és az idősök között.	Település fejlesztési stratégia		polgár mester	2018. november 18-ig folyamatosan.	Programok száma, intézkedések száma. A nemzedékek közötti kapcsolat erősödése a településen.	Humán, pénzügyi technika	Tájékoztatás, kapcsolattartás, szakmai programokba való beépülés.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentes élettér kialakítása	Jelenleg nem megoldott a településen a különböző fogyatékkal élő személyek számára a biztonságos, akadálymentes közlekedés, az infokommunikációs akadálymentesítés.	Célunk, hogy a jogszabályokban meghatározott, megfelelő akadálymentes környezet kialakításra kerüljön, és ez által a szolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférése, a társadalomban való aktív részvételnek, a szabadidő hasznos eltöltésének feltételei maradéktalanul megteremtődjenek. A munkaerő-piaci integráció érdekében fontos a munkáltatók széles körével megismertetni az akadálymentesítés fogalmát, annak fontosságát. A figyelemfelkeltés eszközével segíteni a kormányzati intézkedéseket (fogyatékkal élő	Település fejlesztési stratégia		Polgár mester	2018. november 19-ig folyamatosan.	Az akadálymentes helyiségek / épületek száma. Megkeresett vállalkozások, figyelemfelkeltési akciók száma.	Anyagi emberi és erőforrások	Pályázati kiírásoktól függő

			foglalkoztatásának elősegítése) megvalósulását. Hárskút Község Önkormányzata a „Hárskút Faluház” projekt keretében megvalósuló új orvosi rendelő, postahivatal, önkormányzati hivatal, valamint óvoda megépítésével a mozgáskorlátozottak által is igénybe vehető akadálymentes intézményi ellátást kíván nyújtani a rászorulóknak részére, továbbá az infokommunikációs akadálymentesítést is biztosítani kívánja.							
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

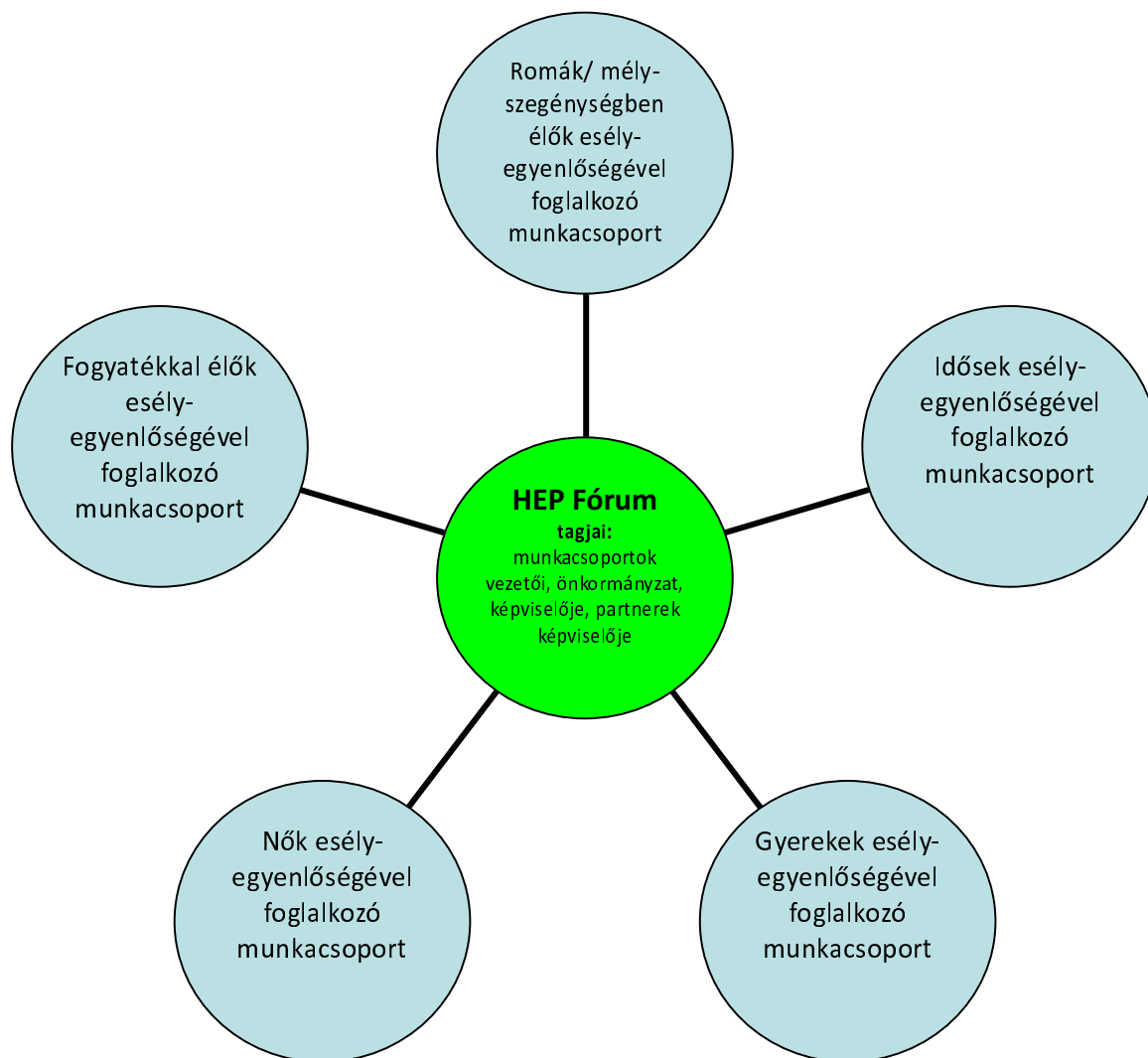
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindenekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns

légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Hárskút község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. A született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Hárskút község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és az 52/2013. (XI. 18.) számú határozatával elfogadta.

III. Hárskút Község Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdése alapján Hárskút Község Önkormányzat Képviselő-testülete által 2013. november 18. napján elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot áttekintette és felülvizsgálatát szükségesnek tartja. A megváltozott körülményeknek megfelelően javasolja annak átdolgozását.

IV. Hárskút Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata megtörtént. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve értékelésre és kiegészítésre került.

V. Ezt követően Hárskút Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát a 93/2016. (XI. 16.) határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Hárskút, 2016-11-16.

dr. Láng Zsanett

jegyző

Tábori Ferenc
polgármester

Hárskút Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

2

Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.